

Broj: 05-02-1-2129-14/18
Sarajevo, 5.8.2019. godine

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BIH
- Predstavnički dom -
- Dom naroda -

SARAJEVO

PREDMET: Prijedlog zakona o elektronskoj identifikaciji i uslugama
povjerenja za elektronske transakcije, *dostavlja se*

V e z a: Vaš akt broj: 01,02-02-1-667/19 od 29.5.2019. godine

Poštovani,

Vezano za vaš akt, gornih oznaka i datuma, u prilogu dostavljamo dopis Ministarstva komunikacija i prometa, broj: 02-04-02-1-3642-25/17 od 24.7.2019. godine, te usaglašen Prijedlog zakona o elektronskoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektronske transakcije, na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku, kao i njegovu elektronsku verziju, a koji je usuglašen sa Mišljenjem Zakonodavno-pravnog sektora Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Pored navedenog podsjećamo, Generalni sekretarijat Vijeća ministara Prijedlog navedenog zakona dostavio je 26.3.2019. godine, u oba doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

Prilog: - Kao u tekstu -

DOSTAVITI:
- Naslovu,
- a/a.

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF COMMUNICATIONS AND TRANSPORT

Broj: 02-04-02-1-3642-25/17
Sarajevo, 24. 07. 2019. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
Vijeće ministara
Generalno tajništvo

BOSNA I HERCEGOVINA VIJEĆE MINISTARA SARAJEVO	
25-07-2019	
Broj predloga	05 02-1 2129-B/18

PREDMET: Prijedlog zakona o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije, usuglašen sa sugestijama iz Mišljenja Zakono-pravnog sektora Tajništva Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, *dostavlja se radi upućivanja u parlamentarnu proceduru*

VEZA: Vaš akt broj: 05-02-1-2129-12/19 od 14. 6. 2019. godine

Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) je zaprimilo vaš akt, broj: 05-02-1-2129-12/19, od 17. 6. 2019. godine, uz koji je dostavljeno Mišljenje Zakono-pravnog sektora Tajništva Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine broj: 01,02-02-1-667/19 od 24.5. 2019. godine o usklađenosti Prijedloga zakona o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona) sa člankom 95. Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 58/14, 88/15, 96/15 i 53/16) i Jedinственим pravilima za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 11/05, 58/14, 60/14 i 50/17).

U navedenom aktu zatraženo je da se u Prijedlogu zakona otklone uočeni nedostaci iz Mišljenja, a nakon toga isti dostavi Generalnom tajništvu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, radi prosljeđivanja Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

Postupajući po Mišljenju Zakono-pravnog sektora Tajništva Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Ministarstvo je izvršilo lektorsku i nomotehničku provjeru ispravnosti sve tri jezičke varijante Prijedloga zakona, te isti doradilo na slijedeći način:

- Otklonjeno je nekoliko pravopisnih i gramatičkih grešaka u sve tri jezičke varijante Prijedloga zakona. Također, prihvaćene su sugestije u pogledu skraćivanja stručnih pojmova u skladu sa Jedinственим pravilima za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine te je izvršeno skraćivanje pojmova u čl. 8., 9., 13. i 35. Zakona, kao i potrebne izmjene kroz cijeli tekst u vezi s tim.
- Vezano za konstataciju iz Mišljenja Zakono-pravnog sektora Tajništva Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine da je u tekstu Prijedloga zakona korišteno dosta izraza koji

nisu prilagođeni normama službenih jezika u uporabi u Bosni i Hercegovini, napominjemo da se u konkretnom slučaju radi se o usklađivanju zakonodavstva Bosne i Hercegovine sa Uredbom broj 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. godine o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju van snage Direktive 1999/93/EZ, koja predstavlja tehnički propis koji se preuzima tako da ne odstupa od stručne terminologije predviđene Uredbom, jer bi u protivnom došlo do neusuglašenosti i neprimjenjivosti zakona. Iz navedenog razloga nema prostora za dodatno usklađivanje korištene terminologije s normama službenih jezika u uporabi u Bosni i Hercegovini. Prijedlog zakona je pripremila Radna skupina sastavljena od stručnjaka iz oblasti IKT, te pravnika i predstavnika Direkcije za europske integracije Vijeća ministara Bosne i Hercegovine koji su s ciljem dosljedne uporabe stručne terminologije, predviđene Uredbom br. 910/2014 pripremili tabelu stručnih termina koji su korišteni u tekstu predmetnog Prijedloga zakona.

- U pogledu sugestije da se u gornjem desnom uglu naslovne stranice Prijedloga zakona unese oznaka P.Z.E.I. i pripadajući broj, napominjemo da je člankom 4. Odluke o postupku usklađivanja zakonodavstva Bosne i Hercegovine s pravnom tečevinom Europske unije („Službeni glasnik BiH“, br. 75/16 i 02/18), propisana obveza predlagača zakona (Vijeće ministara Bosne i Hercegovine) da označe svoje prijedloge koji se upućuju u parlamentarnu proceduru oznakom "EI" na prvoj stranici propisa u gornjem desnom uglu. Dok sukladno članku 125. stavak (2) Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 58/14, 88/15, 96/15 i 53/16) oznaku P.Z.E.I. i pripadajući broj, unose službe Doma naroda kada u parlamentarnu proceduru zaprimaju prijedlog zakona sa oznakom „EI“. Ističemo da je predlagač u konkretnom slučaju postupio sukladno navedenim obvezujućim propisima.

Slijedom navedenog, u privitku dostavljamo Prijedlog zakona o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije, doraden sukladno s sugestijama iz Mišljenja Zakono-pravnog sektora Tajništva Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u pisanom i elektroničkom obliku, na sva tri jezika i dva pisma u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini, radi upućivanja u daljnju zakonodavnu proceduru.

S poštovanjem,

Privitak.

- Kao u tekstu

Dostavljeno:

- Naslovu
- a/a

„E.I.“

PRIJEDLOG

**ZAKON
O ELEKTRONSKOJ IDENTIFIKACIJI I USLUGAMA POVJERENJA ZA
ELEKTRONSKE TRANSAKCIJE**

Sarajevo, juli 2019. godine

Na osnovu člana IV 4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na ___ sjednici Predstavničkog doma održanoj _____ godine, i na ___ sjednici Doma naroda održanoj _____ godine, usvojila je

ZAKON
O ELEKTRONSKOJ IDENTIFIKACIJI I USLUGAMA POVJERENJA ZA
ELEKTRONSKE TRANSAKCIJE

POGLAVLJE I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.
(Predmet)

Ovim zakonom uređuju se uvjeti za korištenje elektronskog potpisa, elektronskog pečata, elektronskog vremenskog žiga i usluge elektronske preporučene dostave u pravnom prometu, upravnim, sudskim i drugim postupcima i certificiranje za autentifikaciju internetskih stranica, kao i sistem elektronske identifikacije i uvjeti za priznavanje sredstava elektronske identifikacije drugih država.

Član 2.
(Primjena pojedinih odredbi)

- (1) Odredbe ovog zakona primjenjuju se u otvorenoj elektronskoj komunikaciji sa sudom i drugim institucijama, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Odredbe ovog zakona ne primjenjuju se u zatvorenim sistemima koji su u potpunosti uređeni ugovorom ili internim aktom između poznatog broja učesnika i koji nemaju nikakav utjecaj na treće strane.

Član 3.
(Definicije)

Pojedini izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) „elektronska identifikacija” je postupak korištenja ličnim identifikacionim podacima u elektronskom obliku koji na nedvojen način predstavljaju bilo fizičko ili pravno lice ili fizičko lice koje predstavlja pravno lice;
- b) „sredstvo elektronske identifikacije” je materijalna i/ili nematerijalna jedinica koja sadrži lične identifikacione podatke i koja se koristi za autentifikaciju na online uslugu;
- c) „lični identifikacioni podaci” predstavljaju skup podataka koji omogućavaju da se utvrdi identitet fizičkog ili pravnog lica ili fizičkog lica koje predstavlja pravno lice;
- d) „sistem elektronske identifikacije” je sistem za elektronsku identifikaciju u okviru kojeg se izdaju sredstva elektronske identifikacije fizičkim ili pravnim licima ili fizičkim licima koja predstavljaju pravna lica;

- e) „autentifikacija” znači elektronski postupak koji omogućava da elektronska identifikacija fizičkog ili pravnog lica ili originalnost i cjelovitost podataka u elektronskom obliku budu potvrđeni;
- f) „pouzdana strana” je fizičko ili pravno lice koje se oslanja na elektronsku identifikaciju ili uslugu povjerenja;
- g) „tijelo javnog sektora” je tijelo državne uprave uspostavljeno zakonima u Bosni i Hercegovini;
- h) „javnopravno tijelo” je tijelo/ugovorno tijelo propisano članom 4. Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH”, broj 39/14);
- i) „potpisnik” je fizičko lice koje izrađuje elektronski potpis;
- j) „elektronski potpis” su podaci u elektronskom obliku koji su pridruženi ili logički povezani sa drugim podacima u elektronskom obliku i koje potpisnik koristi za potpisivanje;
- k) „napredan elektronski potpis” je elektronski potpis koji ispunjava sljedeće zahtjeve:
 - 1) na nedvojbenu način je povezan sa potpisnikom;
 - 2) omogućava identifikaciju potpisnika;
 - 3) izrađen je korištenjem podataka za izradu elektronskog potpisa koje potpisnik može, uz visok nivo pouzdanja, koristiti pod svojom isključivom kontrolom;
 - 4) povezan je sa podacima koji su potpisani tako da svaka naknadna izmjena podataka može biti otkrivena;
- l) „kvalificirani elektronski potpis” je napredan elektronski potpis koji je izrađen pomoću kvalificiranih sredstava za izradu elektronskog potpisa i zasniva se na kvalificiranom certifikatu za elektronske potpise;
- m) „podaci za izradu elektronskog potpisa” su jedinstveni podaci koje potpisnik koristi za izradu elektronskog potpisa;
- n) „certifikat za elektronski potpis” je elektronska potvrda koja povezuje podatke za validaciju elektronskog potpisa sa fizičkim licem i potvrđuje barem ime ili pseudonim tog lica;
- o) „kvalificirani certifikat za elektronski potpis” je certifikat za elektronske potpise koji izdaje kvalificirano certificirano tijelo i koji ispunjava zahtjeve utvrđene u članu 56.;
- p) „usluga povjerenja” je elektronska usluga koja se, u pravilu, pruža uz naknadu i koja se sastoji od:
 - 1) izrade, verifikacije i validacije elektronskih potpisa, elektronskih pečata ili elektronskih vremenskih žigova, usluge elektronske preporučene dostave i certifikata koji se odnose na te usluge;
 - 2) izrade, verifikacije i validacije certifikata za autentifikaciju internetskih stranica;
 - 3) čuvanja elektronskih potpisa, pečata ili certifikata koji se odnose na te usluge;
- r) „kvalificirana usluga povjerenja” je usluga povjerenja koja ispunjava odgovarajuće zahtjeve utvrđene ovim zakonom;
- s) „tijelo za ocjenjivanje usklađenosti” je tijelo koje obavlja poslove ocjenjivanja usklađenosti, uključujući umjeravanje, ispitivanje, potvrđivanje i pregled i nadležno je za provođenje ocjenjivanja usklađenosti kvalificiranog certifikacionog tijela i kvalificiranih usluga povjerenja koje ono pruža;

- t) „certifikaciono tijelo“ je fizičko ili pravno lice koje pruža jednu ili više usluga povjerenja kao certifikaciono tijelo koje pruža kvalificirane ili nekvalificirane usluge povjerenja;
- u) „certifikaciono tijelo koje pruža kvalificirane usluge povjerenja“ je certifikaciono tijelo koje pruža jednu ili više kvalificiranih usluga povjerenja i kojemu je Nadzorno tijelo odobrilo kvalificirani status;
- v) „proizvod“ je hardver ili softver ili odgovarajuće komponente hardvera ili softvera koje su namijenjene za korištenje u svrhu pružanja usluga povjerenja;
- z) „sredstvo za izradu elektronskog potpisa“ je konfigurirani softver ili hardver koji se koristi za izradu elektronskog potpisa;
- aa) „sredstvo za izradu kvalificiranog elektronskog potpisa“ je sredstvo za izradu elektronskog potpisa koje ispunjava zahtjeve u skladu sa članom 33.;
- bb) „autor pečata“ je pravno lice koje izrađuju elektronski pečat;
- cc) „elektronski pečat“ su podaci u elektronskom obliku koji su pridruženi drugim podacima u elektronskom obliku ili su logički povezani sa njima radi osiguranja izvornosti i cjelovitosti tih podataka;
- dd) „napredan elektronski pečat“ je elektronski pečat koji ispunjava zahtjeve utvrđene u članu 41.;
- ee) „kvalificirani elektronski pečat“ je napredan elektronski pečat koji je izrađen pomoću kvalificiranog sredstva za izradu elektronskog pečata i koji se zasniva na kvalificiranom certifikatu za elektronski pečat;
- ff) „podaci za izradu elektronskog pečata“ su jedinstveni podaci koje autor elektronskog pečata koristi za izradu elektronskog pečata;
- gg) „certifikat za elektronski pečat“ je elektronska potvrda koja povezuje podatke za validaciju elektronskog pečata sa pravnim licem i potvrđuje naziv tog lica;
- hh) „kvalificirani certifikat za elektronski pečat“ je certifikat za elektronski pečat koji izdaje kvalificirano certifikaciono tijelo i koji ispunjava zahtjeve utvrđene u članu 45.;
- ii) „sredstvo za izradu elektronskog pečata“ je konfigurirani softver ili hardver koji se koristi za izradu elektronskog pečata;
- jj) „sredstvo za izradu kvalificiranog elektronskog pečata“ je sredstvo za izradu elektronskog pečata koje ispunjava zahtjeve u skladu sa članom 45.;
- kk) „elektronski vremenski žig“ su podaci u elektronskom obliku koji povezuju druge podatke u elektronskom obliku sa određenim vremenom i na taj način dokazuju da su ti podaci postojali u to vrijeme;
- ll) „kvalificirani elektronski vremenski žig“ je elektronski vremenski žig koji ispunjava zahtjeve navedene u članu 52.;
- mm) „elektronski dokument“ je svaki sadržaj koji je pohranjen u elektronskom obliku, a posebno kao tekstualni ili zvučni, vizuelni ili audiovizuelni zapis;
- nn) „usluga elektronske preporučene dostave“ je usluga koja omogućava prijenos podataka među trećim stranama pomoću elektronskih sredstava i pruža dokaz o postupanju s prenesenim podacima, uključujući dokaz o slanju i primanju podataka, čime se preneseni podaci štite od rizika gubitka, krađe, oštećenja ili bilo kakvih neovlaštenih izmjena;
- oo) „usluga kvalificirane elektronske preporučene dostave“ je usluga elektronske preporučene dostave koja ispunjava zahtjeve utvrđene u članu 54.;
- pp) „certifikat za autentifikaciju internetskih stranica“ je potvrda pomoću koje je moguće izvršiti autentifikaciju internetskih stranica te kojom se internetske stranice povezuju sa fizičkim ili pravnim licem kojem je izdat certifikat;

- rr) „kvalificirani certifikat za autentifikaciju internetskih stranica“ je certifikat za autentifikaciju internetskih stranica koji izdaje certifikaciono tijelo koje pruža kvalificirane usluge povjerenja i koji ispunjava zahtjeve definirane u članu 55.;
- ss) „podaci za validaciju“ su podaci koji se koriste za validaciju elektronskog potpisa ili elektronskog pečata;
- tt) „validacija“ je postupak verifikacije i potvrđivanja da su elektronski potpis ili pečat valjani.

Član 4.
(Obrada i zaštita podataka)

- (1) Obrada ličnih podataka provodi se u skladu sa propisima koji uređuju oblast zaštite ličnih podataka u Bosni i Hercegovini.
- (2) U elektronskim transakcijama dozvoljeno je korištenje pseudonima, odnosno izmišljenog, umjetničkog ili drugog imena pomoću kojeg se lice predstavlja.

POGLAVLJE II - ELEKTRONSKA IDENTIFIKACIJA

Član 5.
(Priznavanje)

U slučaju elektronske identifikacije sredstvima elektronske identifikacije i autentifikacije radi pristupa usluzi koju organ javne uprave pruža online, sredstvo elektronske identifikacije izdato u državama članicama Evropske unije priznaje se za potrebe prekogranične autentifikacije na tu online uslugu, pod uvjetom da je ispunjeno sljedeće:

- a) sredstvo elektronske identifikacije izdato je u okviru sistema elektronske identifikacije koji je uvršten na listu koju objavljuje Nadzorno tijelo;
- b) nivo sigurnosti sredstava elektronske identifikacije je istog ili višeg nivoa sigurnosti koju zahtijeva Nadzorno tijelo radi pristupa online usluzi, pod uvjetom da nivo sigurnosti tih sredstava elektronske identifikacije odgovara značajnom ili višem nivou sigurnosti;
- c) odgovarajući organ javne uprave primjenjuje značajan ili visok nivo sigurnosti u odnosu na online uslugu koju pruža.

Član 6.
(Prihvatljivost sistema elektronske identifikacije za prijavu)

Sistem elektronske identifikacije se prijavljuje Nadzornom tijelu, pod uvjetom da je ispunjeno sljedeće:

- a) sredstva elektronske identifikacije u okviru sistema elektronske identifikacije su izdata u:
 - 1) Bosni i Hercegovini;
 - 2) državi članici Evropske unije koja provodi prijavljivanje;

- 3) bilo kojoj drugoj zemlji priznatoj od nadležnog tijela u Bosni i Hercegovini;
- b) sredstva elektronske identifikacije u okviru sistema elektronske identifikacije mogu se koristiti za pristup najmanje jednoj usluzi koju pruža organ javne uprave i koja zahtijeva elektronsku identifikaciju;
 - c) sistem elektronske identifikacije i sredstva elektronske identifikacije izdata u okviru tog sistema ispunjavaju zahtjeve najmanje jednog od nivoa sigurnosti određenih u članu 7. ovog zakona;
 - d) osigurano je da se lični podaci koji nedvojbeno predstavljaju lice o kojem je riječ, u skladu sa tehničkim specifikacijama, normama i postupcima za odgovarajući nivo sigurnosti određen u članu 7. ovog zakona, pripisuju fizičkom ili pravnom licu;
 - e) pravno lice koja izdaje sredstva elektronske identifikacije u okviru tog sistema osigurava da se sredstva elektronske identifikacije pripisuju licu iz tačke d) ovog člana, u skladu sa tehničkim specifikacijama, normama i postupcima za odgovarajući nivo sigurnosti određen u članu 7. ovog zakona;
 - f) osigurana je dostupnost autentifikacije online tako da svaka pouzdana strana može potvrditi lične podatke zaprimljene u elektronskom obliku. Za pouzdanu stranu koja nije organ uprave mogu se odrediti uvjeti pristupa toj autentifikaciji. Organ uprave koji kod prekogranične autentifikacije pruža online uslugu, istu pruža bez naknade. Pouzdanim stranama koje namjeravaju provesti autentifikaciju neće se nametati posebni tehnički zahtjevi ako takvi zahtjevi sprečavaju ili znatno ograničavaju interoperabilnost prijavljenih sistema elektronske identifikacije.

Član 7.

(Nivoi sigurnosti sistema elektronske identifikacije)

- (1) Sistem elektronske identifikacije određuje nizak, značajan i/ili visok nivo sigurnosti koja se pripisuje sredstvima elektronske identifikacije koja su izdata u okviru tog sistema:
 - a) nizak nivo sigurnosti odnosi se na sredstva elektronske identifikacije u kontekstu sistema elektronske identifikacije koja pruža ograničen stepen pouzdanosti u odnosu na traženi ili utvrđeni identitet lica te je karakterizirana upućivanjem na tehničke specifikacije, norme i sa njima povezane postupke, uključujući tehničke kontrole čija je svrha smanjenje rizika zloupotrebe ili promjene identiteta;
 - b) značajan nivo sigurnosti odnosi se na sredstva elektronske identifikacije u kontekstu sistema elektronske identifikacije koja pruža značajan stepen pouzdanosti u odnosu na traženi ili utvrđeni identitet lica te je karakterizirana upućivanjem na tehničke specifikacije, norme i sa njima povezane postupke, uključujući tehničke kontrole čija je svrha značajno smanjenje rizika zloupotrebe ili promjene identiteta;
 - c) visok nivo sigurnosti odnosi se na sredstva elektronske identifikacije u kontekstu sistema elektronske identifikacije koja pruža viši stepen pouzdanosti u odnosu na traženi ili utvrđeni identitet lica od sredstava elektronske identifikacije sa značajnim nivoom sigurnosti te je karakterizirana upućivanjem na tehničke specifikacije, norme i sa njima

- povezane postupke, uključujući tehničke kontrole čija je svrha značajno smanjenje rizika zloupotrebe ili promjene identiteta.
- (2) Minimalne tehničke specifikacije, norme i postupci određuju se u zavisnosti od pouzdanosti i kvaliteta:
- a) postupka radi dokazivanja i verifikacije identiteta fizičkog ili pravnog lica koje podnosi zahtjev za izdavanje sredstava elektronske identifikacije;
 - b) postupka za izdavanje traženih sredstava elektronske identifikacije;
 - c) mehanizma autentifikacije putem kojeg fizičko ili pravno lice koristi sredstva elektronske identifikacije za potvrđivanje svoga identiteta pouzdanoj strani;
 - d) tijela koje izdaje sredstvo elektronske identifikacije;
 - e) svakog drugog tijela uključenog u podnošenje zahtjeva za izdavanje sredstava elektronske identifikacije;
 - f) tehničkih i sigurnosnih specifikacija izdatih sredstava elektronske identifikacije.
- (3) Bliže odredbe o minimalnim tehničkim specifikacijama, normama i postupcima propisuje ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine.

Član 8.

(Registar sistema elektronske identifikacije)

U cilju upisa u Registar sistema elektronske identifikacije (u daljnjem tekstu: Registar sistema), podnositelj zahtjeva dostavlja Nadzornom tijelu sljedeće:

- a) opis sistema elektronske identifikacije, uključujući njegove nivoe sigurnosti i izdavatelja ili izdavateljke sredstava elektronske identifikacije u okviru sistema;
- b) podatke o primjenjivom sistemu nadzora i informacije o pravilima o odgovornosti s obzirom na stranu koja izdaje sredstvo elektronske identifikacije i stranu koja provodi postupak autentifikacije;
- c) podatke o tijelu odgovornom za sistem elektronske identifikacije;
- d) informacije o subjektu ili subjektima koji upravljaju registracijom jedinstvenih ličnih podataka;
- e) opis načina ispunjavanja zahtjeva određenih podzakonskim aktom iz člana 12. stav (4);
- f) opis autentifikacije iz člana 6. tačka f) ovog zakona;
- g) podatke o suspenziji ili opozivu prijavljenog sistema elektronske identifikacije ili autentifikacije ili ugroženih dijelova o kojima je riječ.

Član 9.

(Lista sistema elektronske identifikacije)

- (1) U „Službenom glasniku BiH“ objavljuje se Lista sistema elektronske identifikacije (u daljnjem tekstu: Lista) koji su prijavljeni u skladu sa članom 8. ovog zakona, u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Sve naknadne izmjene Liste iz stava (1) ovog člana objavljuju se u „Službenom glasniku BiH“ u roku od dva mjeseca od prijave iste.

- (3) U slučaju uklanjanja sistema elektronske identifikacije s Liste, izmjena Liste se objavljuje u „Službenom glasniku BiH“ u roku od mjesec dana od prijema zahtjeva za uklanjanje.

Član 10.

(Povreda sigurnosti sistema elektronske identifikacije)

- (1) U slučaju povrede ili djelimičnog ugrožavanja sistema elektronske identifikacije koji je prijavljen u skladu sa članom 8. ovog zakona ili autentifikacije iz člana 6. tačka f) ovog zakona na način koji utječe na pouzdanost prekogranične autentifikacije tog sistema, bez odgađanja se suspendira ili opoziva ta prekogranična autentifikacija ili ugroženi dijelovi sistema elektronske identifikacije do otklanjanja povrede ili ugrožavanja.
- (2) Kada je povreda ili ugrožavanje iz stava (1) ovog člana otklonjeno, ponovno se uspostavlja prekogranična autentifikacija.
- (3) Ako se povreda ili ugrožavanje iz stava (1) ovog člana ne otkloni u roku od tri mjeseca od suspenzije ili opoziva, povlači se sistem elektronske identifikacije. U „Službenom glasniku BiH“ se bez odgađanja objavljuje odgovarajuća izmjena Liste iz člana 9. stav (2) ovog zakona.

Član 11.

(Odgovornost za naknadu štete)

- (1) Svako fizičko ili pravno lice koje pretrpi štetu prouzrokovanu namjerno ili nepažnjom zbog nepoštivanja obaveza pri prekograničnoj transakciji prema članu 6. tač. d) i f) ovog zakona ima pravo na naknadu štete, u skladu sa propisima kojim se uređuju obligacioni odnosi u Bosni i Hercegovini.
- (2) Pravno lice koje izdaje sredstva elektronske identifikacije odgovara za štetu koja je namjerno ili nepažnjom prouzrokovana svakom fizičkom ili pravnom licu nepoštovanjem obaveza pri prekograničnoj transakciji iz člana 6. tačke e) ovog zakona, u skladu sa propisima kojima se uređuju obligacioni odnosi u Bosni i Hercegovini.
- (3) Pravno lice koje provodi postupak autentifikacije odgovorno je za štetu koja je namjerno ili nepažnjom prouzrokovana svakom fizičkom ili pravnom licu nepoštovanjem obaveze osiguravanja ispravnog provođenja autentifikacije iz člana 6. tačka f) ovog zakona pri prekograničnoj transakciji, u skladu sa propisima kojima se uređuju obligacioni odnosi u Bosni i Hercegovini.

Član 12.

(Saradnja i interoperabilnost)

- (1) Sistemi elektronske identifikacije prijavljeni u skladu sa članom 8. ovog zakona moraju biti interoperabilni.
- (2) Okvir za interoperabilnost ispunjava sljedeće kriterije:

- a) ima tehnološku neutralnost i ne pravi razliku između bilo kojih posebnih tehničkih rješenja za elektronsku identifikaciju unutar i izvan Bosne i Hercegovine;
 - b) primjenjuje evropske i međunarodne standarde, kada je to moguće;
 - c) osigurava obradu ličnih podataka u skladu sa propisima koji uređuju zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini.
- (3) Okvir za interoperabilnost sadrži:
- a) minimalne tehničke zahtjeve koji se odnose na nivoe sigurnosti prema članu 7. ovog zakona;
 - b) raspored nivoa sigurnosti prijavljenih sistema elektronske identifikacije na nivoe sigurnosti iz člana 7. ovog zakona;
 - c) minimalne tehničke zahtjeve za interoperabilnost;
 - d) najmanji skup ličnih podataka koji na nedvojben način predstavljaju fizičko ili pravno lice i kojim raspolažu sistemi elektronske identifikacije;
 - e) poslovnik;
 - f) način rješavanja sporova;
 - g) zajedničke operativne sigurnosne norme.
- (4) Bliže odredbe o Okviru za interoperabilnost iz stava (3) ovog člana donosi ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE III - USLUGE POVJERENJA

Član 13.

(Odgovornost i teret dokazivanja)

- (1) Certifikaciono tijelo (u daljnjem tekstu: CA tijelo) odgovorno je za štetu koja je namjerno ili nepažnjom prouzrokovana fizičkom ili pravnom licu.
- (2) Teret dokazivanja nastale štete iz stava (1) ovog člana je na fizičkom ili pravnom licu koje podnosi zahtjev za naknadu štete. Namjera ili nepažnja CA tijela koje pruža kvalificiranu uslugu povjerenja pretpostavlja se, osim ako CA tijelo ne dokaže da je šteta iz stava (1) ovog člana nastala bez namjere ili nepažnje CA tijela koje pruža kvalificiranu uslugu povjerenja.
- (3) U slučaju kada CA tijelo propisno i unaprijed obavijesti svoje pouzdane strane o ograničenjima pri korištenju usluga koje pruža i kada su ta ograničenja prepoznatljiva za treće strane, CA tijelo ne odgovara za štete koje nastanu zbog korištenja usluga kojima se prekoračuju naznačena ograničenja.
- (4) Odgovornost za štetu iz st. (1) i (2) ovog člana se utvrđuje u skladu sa propisima kojim su uređeni obligacioni odnosi u Bosni i Hercegovini.

Član 14.

(Međunarodni aspekti)

- (1) Kvalificirani certifikati koje je izdalo CA tijelo sa sjedištem u jednoj od država članica Evropske unije imaju istu pravnu snagu kao i kvalificirani certifikati izdati u Bosni i Hercegovini, na način propisan ovim zakonom.

- (2) Kvalificirani certifikati koje je izdalo CA tijelo sa sjedištem izvan Evropske unije imaju istu pravnu snagu kao i kvalificirani certifikati izdati u Bosni i Hercegovini, u slučaju da je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:
- a) CA tijelo ispunjava uvjete propisane ovim zakonom za izdavanje kvalificiranih certifikata i registrirano je u Bosni i Hercegovini;
 - b) domaće CA tijelo koje je upisano u Registar garantira za takav kvalificirani certifikat;
 - c) bilateralnim ili multilateralnim sporazumom između Bosne i Hercegovine i drugih zemalja ili međunarodnih organizacija određeno je da se priznaje takav kvalificirani certifikat;
 - d) kvalificirani certifikat ili CA tijelo priznato je na osnovu bilateralnog ili multilateralnog sporazuma čija je Bosna i Hercegovina potpisnica.

Član 15.

(Dostupnost za lice s invaliditetom)

CA tijelo je dužno usluge povjerenja i proizvode korištene pri pružanju tih usluga učiniti dostupnim licima s invaliditetom, razmjerno mogućnostima.

Član 16.

(Nadležnosti Nadzornog tijela)

- (1) Nadzorno tijelo u smislu ovog zakona je Ured za nadzor i evidenciju CA tijela (u daljnjem tekstu: Nadzorno tijelo) iz člana 67. ovog zakona, koje ima sljedeće nadležnosti:
- a) nadzire CA tijelo koje pruža kvalificirane usluge povjerenja na području Bosne i Hercegovine kako bi se, putem prethodnih i naknadnih aktivnosti nadzora, osiguralo da to CA tijelo i kvalificirana usluga povjerenja koje pruža ispunjava zahtjeve utvrđene ovim zakonom;
 - b) prema potrebi preduzima mjere u odnosu na CA tijelo koje pruža nekvalificiranu uslugu povjerenja na teritoriji Bosne i Hercegovine, putem naknadnih aktivnosti nadzora, kada primi obavijest da to CA tijelo ili usluga povjerenja koju pruža ne ispunjava zahtjeve utvrđene ovim zakonom;
 - c) saraduje sa drugim nadzornim tijelom i pruža mu pomoć u skladu sa članom 18. ovog zakona;
 - d) analizira izvještaje o ocjenjivanju usklađenosti iz člana 20. stav (1) i člana 23. stav (1) ovog zakona;
 - e) obavještava druga nadzorna tijela i javnosti o povredama sigurnosti ili gubitku cjelovitosti u skladu sa članom 19. stav (2) ovog zakona;
 - f) obavlja reviziju ili zahtijeva od tijela za ocjenjivanje usklađenosti da provede ocjenjivanje usklađenosti CA tijela koje pruža kvalificiranu uslugu povjerenja u skladu sa članom 20. stav (2) ovog zakona;
 - g) saraduje sa Agencijom za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini, koju bez odgađanja obavještava o rezultatima revizije CA tijela koje pruža kvalificiranu uslugu povjerenja u slučaju sumnje da je došlo do povrede Zakona o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“, br. 49/06, 76/11 i 89/11);

- h) dodjeljuje kvalificirani status CA tijelu i usluzi koju pruža i ukida taj status u skladu sa čl. 20. i 21. ovog zakona;
 - i) provjerava postojanje i pravilne primjene odredaba o planovima prekida u slučajevima kada CA tijelo koje pruža kvalificiranu uslugu povjerenja prekine svoje aktivnosti, uključujući način na koji se održava dostupnost informacija u skladu sa članom 24. stav (3) tačka h) ovog zakona;
 - j) zahtijeva od CA tijela da otkloni svako nepoštivanje zahtjeva utvrđenih ovim zakonom;
 - k) provjerava da li su interna pravila o pružanju usluga i sigurnosnih mjera CA tijela u skladu sa odredbama ovog zakona i na osnovu njega donesenih podzakonskih propisa;
 - l) provjerava da li CA tijelo sve vrijeme obavljanja djelatnosti zadovoljava odredbe ovog zakona i na osnovu njega donesenih podzakonskih propisa i svojih internih pravila o pružanju usluga i sigurnosnih mjera;
 - m) ako CA tijelo pruža usluge u vezi sa naprednim elektronskim potpisom, nadzire upotrebu tehničkih sredstava i postupaka iz ovog zakona;
 - n) registrira CA tijelo koje podnese obavještenje o početku rada;
 - o) utvrđuje ekvivalentnost izvještaja o provjeri iz trećih država;
 - p) pruža uslugu opoziva ako je CA tijelo prestalo pružati usluge u vezi sa elektronskim potpisom ili mu je pružanje usluga zabranjeno a pružanje usluge opoziva nije preuzelo drugo CA tijelo;
 - r) vodi Registar CA tijela kojima je izdato rješenje Nadzornog tijela za pružanje usluge izdavanja kvalificiranih certifikata i CA tijela sa sjedištem u trećim državama za čije potvrde garantira CA tijelo kome je izdato rješenje Nadzornog tijela za pružanje usluge izdavanja kvalificiranih certifikata;
 - s) vodi Registar certifikata CA tijela (u daljnjem tekstu: Registar certifikata) koji sadrži kvalificirane certifikate CA tijela za pružanje usluga u vezi sa elektronskim potpisom;
 - t) vodi Registar sistema.
- (2) Registri iz stava (1) ovog člana moraju biti stalno dostupni upotrebom sredstava informacionih i komunikacionih tehnologija.

Član 17.

(Mjere koje preduzima Nadzorno tijelo)

- (1) Prilikom obavljanja nadzora, Nadzorno tijelo preduzima sljedeće mjere:
 - a) zabranjuje upotrebu neodgovarajućih tehničkih sredstava i postupaka;
 - b) zabranjuje pružanje svih ili pojedinih usluga povjerenja;
 - c) opoziva certifikate CA tijela ili potpisnika;
 - d) nalaže CA tijelu opoziv certifikata.
- (2) Nadzorno tijelo će CA tijelu zabraniti pružanje svih ili pojedinih usluga u vezi sa elektronskim potpisom ako:
 - a) CA tijelo ili njegova zaposlena lica ne demonstriraju pouzdanost koja se zahtijeva za usluge u vezi sa elektronskim potpisom koje pruža;
 - b) CA tijelo ili njegova zaposlena lica nemaju potrebna specijalistička znanja, iskustvo i stručne kvalifikacije;
 - c) nema na raspolaganju potrebna finansijska sredstva;
 - d) ne pruža usluge u vezi sa elektronskim potpisom u skladu sa internim pravilima o pružanju usluga i sigurnosnim mjerama;

- e) ne vodi Registar certifikata u skladu sa odredbama ovog zakona i na osnovu njega donesenih podzakonskih propisa;
 - f) ne ispunjava obaveze u vezi sa opozivom i suspenzijom u skladu sa odredbama ovog zakona i na osnovu njega donesenih podzakonskih propisa;
 - g) ne ispuni obaveze iz čl. 6. i 7. ovog zakona.
- (3) Ako CA tijelo koje izdaje kvalificirane certifikate nije odredilo blaže mjere iz stava (7) ovog člana, Nadzorno tijelo će istom zabraniti pružanje svih ili pojedinih usluga u vezi sa elektronskim potpisom, ako nisu zadovoljene druge odredbe ovog zakona i na osnovu njega donesenih podzakonskih propisa kojima se uređuje pružanje usluga.
 - (4) Ako CA tijelo koje koristi postupke za napredan elektronski potpis nije odredilo blaže mjere iz stava (7) ovog člana, Nadzorno tijelo će istom zabraniti pružanje svih ili pojedinih usluga u vezi sa elektronskim potpisom, ako tehnička sredstva i postupci ne zadovoljavaju odredbe ovog zakona.
 - (5) Ako Nadzorno tijelo zabrani CA tijelu pružanje usluga u vezi sa elektronskim potpisom, mora osigurati da se certifikati CA tijela i potpisnika opozovu ili da drugo CA tijelo, u mjeri u kojoj pristane, preuzme obavljanje djelatnosti CA tijela kojem je zabranjen rad, a obavezno vodi Registar certifikata i pružanje usluga opoziva.
 - (6) O preduzimanju mjera iz stava (5) ovog člana CA tijelo obavještava potpisnike bez odlaganja. CA tijelo je dužno osigurati da se usluga opoziva pruža i u slučaju opoziva certifikata. Ako CA tijelo ne osigura pružanje usluge opoziva, pružanje usluge na teret CA tijela osigurat će Nadzorno tijelo.
 - (7) Nadzorno tijelo neće zabraniti pružanje usluga u vezi sa elektronskim uslugama ako se blažim mjerama može postići usklađivanje sa odredbama ovog zakona i na osnovu njega donesenih podzakonskih propisa. Nadzorno tijelo određuje rokove i uvjete za otklanjanje nedostataka i izdaje upozorenje o zabrani u slučaju da nedostaci koje utvrdi ne budu otklonjeni u razumnom roku koji odredi.

Član 18.

(Saradnja sa nadzornim tijelom iz druge zemlje)

- (1) Nadzorno tijelo je nadležno za saradnju sa nadzornim tijelom druge zemlje.
- (2) Saradnja iz stava (1) ovog člana podrazumijeva razmjenu dobre prakse i pružanje uzajamne pomoći u slučaju zahtjeva za informacijama i provođenja nadzornih mjera.
- (3) Prema potrebi, Bosna i Hercegovina i država iz koje je nadzorno tijelo koje saraduje sa Nadzornim tijelom mogu ovlastiti svoje nadzorno tijelo da provodi zajedničke istrage u kojima učestvuje osoblje nadzornog tijela iz ovih dviju država. Postupci za zajednička djelovanja dogovaraju i uspostavljaju te države u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom.
- (4) Nadzorno tijelo može odbiti zahtjev za pomoć ako:
 - a) nije nadležno za pružanje tražene pomoći;
 - b) tražena pomoć nije u skladu sa aktivnostima nadzora Nadzornog tijela koje se provode u skladu sa čl. 16. i 17.;
 - c) pružanje tražene pomoći nije u skladu sa ovim zakonom.

Član 19.
(Sigurnosni zahtjevi primjenjivi na CA tijelo)

- (1) CA tijelo preduzima odgovarajuće tehničke i organizacione mjere za upravljanje rizicima koji prijete sigurnosti usluga povjerenja koje pruža koristeći najnovija tehnološka rješenja razmjerno stepenu rizika.
- (2) Osim mjera iz stava (1) ovog člana, preduzimaju se i mjere za smanjivanje posljedica sigurnosnih incidenata i obavještavanja svih strana o neželjenim efektima bilo kakvih incidenata te vrste.
- (3) CA tijelo, u roku od 24 sata od saznanja za sigurnosni incident, obavještava Nadzorno tijelo i, prema potrebi, drugo odgovarajuće tijelo na koje ovaj incident može imati utjecaj.
- (4) U slučaju povrede sigurnosti ili gubitka cjelovitosti koji nepovoljno utječu na fizičko ili pravno lice kome su pružene usluge povjerenja, CA tijelo je dužno, bez odgađanja, obavijestiti to fizičko ili pravno lice o povredi ili gubitku cjelovitosti.
- (5) Ako se povreda sigurnosti ili gubitak cjelovitosti odnosi na više država, Nadzorno tijelo koje je zaprimilo prijavu o povredi ili gubitku cjelovitosti sigurnosti obavještava nadzorna tijela tih država.
- (6) Nadzorno tijelo koje je zaprimilo prijavu o povredi sigurnosti ili gubitku cjelovitosti obavještava javnost ili zahtijeva od CA tijela da to učini ako utvrdi da je otkrivanje povrede sigurnosti ili gubitka cjelovitosti u javnom interesu.

POGLAVLJE IV - KVALIFICIRANE USLUGE POVJERENJA

Član 20.
(Provođenje revizije)

- (1) Nadzorno tijelo provodi reviziju CA tijela, o njegovom trošku, a najmanje svaka 24 mjeseca, u cilju potvrđivanja da to CA tijelo i kvalificirana usluga povjerenja koju pruža ispunjava zahtjeve utvrđene ovim zakonom.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana Nadzorno tijelo može u bilo kojem trenutku obaviti reviziju ili zahtijevati od tijela za ocjenjivanje usklađenosti da obavi ocjenjivanje usklađenosti CA tijela koje pruža kvalificiranu uslugu povjerenja, o njegovom trošku, u cilju potvrđivanja da CA tijelo i kvalificirana usluga povjerenja koje ono pruža ispunjava zahtjeve utvrđene ovim zakonom.
- (3) U slučaju da se revizijom iz stava (1) ovog člana utvrdi povreda propisa o zaštiti ličnih podataka, Nadzorno tijelo o tome obavještava Agenciju za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini.
- (4) CA tijelo koje pruža kvalificiranu uslugu povjerenja je dužno podnijeti Nadzornom tijelu izvještaj o ocjenjivanju usklađenosti u roku od tri radna dana od njegovog zaprimanja.

- (5) CA tijelo je dužno odrediti lice koje će, na zahtjev Nadzornog tijela, omogućiti pristup Nadzornom tijelu u poslovne prostorije u toku radnog vremena. CA tijelo je dužno dostaviti ili pripremiti za Nadzorno tijelo relevantne poslovne knjige, dokumentaciju, kao i osigurati potrebne informacije i bilo koju drugu potrebnu pomoć.
- (6) Nadzorno tijelo je ovlašteno izuzeti dokumentaciju ako je to potrebno za osiguravanje dokaza ili za detaljno utvrđivanje nepravilnosti, na period od najviše 15 dana, o čemu izdaje potvrdu.
- (7) Podatke o certifikatima koji su lične prirode i podatke koji su zaštićeni po posebnom zakonu a sa kojima se upozna prilikom nadzora, Nadzorno tijelo je dužno čuvati kao tajnu.
- (8) Ako Nadzorno tijelo utvrdi postupanje suprotno zakonu, nalaže CA tijelu da otkloni uočene nedostatke, u suprotnom Nadzorno tijelo, posebno uzimajući u obzir obim, trajanje i posljedice tog nepoštovanja, ukida mogućnost izdavanja kvalificiranih certifikata ili zabranjuje obavljanje te usluge.
- (9) Protiv odluke Nadzornog tijela iz stava (7) ovog člana dozvoljena je žalba Odboru za žalbe pri Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, a žalba ne odgađa izvršenje.

Član 21. **(Evidencija o CA tijelima)**

- (1) Nadzorno tijelo vodi javno dostupnu evidenciju o CA tijelima, zajedno sa informacijama o kvalificiranim uslugama povjerenja koje pružaju (u daljnjem tekstu: Evidencija).
- (2) Nadzorno tijelo na siguran način izrađuje, vodi i objavljuje elektronski potpisanu ili pečaćenu javno dostupnu Evidenciju iz stava (1) ovog člana u obliku prikladnom za automatiziranu obradu.
- (3) Nadzorno tijelo upisuje CA tijelo u Evidenciju, odmah nakon što CA tijelo podnese prijavu kojom obavještava Nadzorno tijelo o početku obavljanja usluga.
- (4) Bliže odredbe o sadržaju Evidencije, načinu vođenja Evidencije, obrascu prijave za upis u Evidenciju, obrascu prijave za upis promjena, kao i vrsti, sadržaju i načinu dostavljanja dokumentacije neophodne za upis u Evidenciju propisuju se podzakonskim aktom koji donosi ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine.

Član 22. **(Uvjeti za izdavanje elektronskih certifikata)**

CA tijelo može obavljati usluge elektronske certifikacije ako ima:

- a) organizaciju rada koja osigurava kvalitet izdavanja elektronskih certifikata;
- b) finansijska i materijalna sredstva koja su dovoljna za trajnije izdavanje elektronskih certifikata i pokrivanje moguće štete, naknade na ime osiguranja i slično;
- c) zaposleno lice koje je kvalificirano za izvršavanje odgovarajućih stručno-tehničkih poslova usluga izdavanja elektronskih certifikata, vođenje registra certifikata i zaštite ličnih podataka;

- d) tehničku i programsku osnovu koja osigurava međunarodne standarde za provođenje usluge elektronske certifikacije;
- e) sistem fizičke zaštite uređaja, opreme i podataka;
- f) rješenja za zaštitu od neovlaštenog pristupa, kao i sigurnosna rješenja za čuvanje informacija.

Član 23.

(Kvalificirani status)

- (1) CA tijelo bez kvalificiranog statusa koje namjerava započeti sa pružanjem kvalificiranih usluga povjerenja Nadzornom tijelu podnosi zahtjev o svojoj namjeri, zajedno sa izvještajem o ocjenjivanju usklađenosti koji je izdalo tijelo za ocjenjivanje usklađenosti.
- (2) Nadzorno tijelo provjerava zahtjev CA tijela i ako je CA tijelo i usluga povjerenja koju pruža u skladu sa zahtjevima za početak pružanja kvalificirane usluge povjerenja iz člana 24. ovog zakona, Nadzorno tijelo odobrava kvalificirani status CA tijela i uslugama povjerenja koje ono pruža i donosi rješenje kojim se odobrava pružanje kvalificiranih usluga povjerenja.
- (3) Ako Nadzorno tijelo nije dovršilo provjeru u roku od tri mjeseca od dana podnošenja prijave CA tijela, ono o tome obavještava CA tijelo, navodeći razloge za kašnjenje i rok do kojeg provjera mora biti dovršena.
- (4) CA tijelo može početi pružati kvalificiranu uslugu povjerenja nakon što kvalificirani status bude naznačen u Evidenciji iz člana 21. ovog zakona.

Član 24.

(Zahtjevi u vezi sa CA tijelom koje izdaje kvalificirani certifikat)

- (1) Pri izdavanju kvalificiranog certifikata za uslugu povjerenja CA tijelo koje izdaje kvalificirani certifikat provjerava identitet u skladu sa propisima koji reguliraju zaštitu ličnih podataka i, ako je to primjenjivo, posebna obilježja fizičkog ili pravnog lica kojem se izdaje kvalificirani certifikat.
- (2) CA tijelo direktno ili preko trećih lica vrši provjeru iz stava (1) ovog člana zakona:
 - a) fizičkom prisutnošću fizičkog lica ili ovlaštenog predstavnika pravnog lica;
 - b) na daljinu, pomoću sredstava elektronske identifikacije za koja je prije izdavanja kvalificiranog certifikata osigurana fizička prisutnost fizičkog lica ili ovlaštenog predstavnika pravnog lica i koja ispunjavaju zahtjeve određene u članu 7. u pogledu sigurnosnih nivoa „značajan” ili „visok”;
 - c) pomoću certifikata kvalificiranog elektronskog potpisa ili kvalificiranog elektronskog pečata izdatog u skladu sa tač. (a) ili (b) ovog člana;
 - d) pomoću drugih metoda identifikacije na osnovu drugih propisa koji, kada je u pitanju pouzdanost, pružaju sigurnost jednaku fizičkoj prisutnosti. Jednaku sigurnost potvrđuje tijelo za ocjenjivanje usklađenosti.
- (3) CA tijelo koje izdaje kvalificirani certifikat:
 - a) obavještava Nadzorno tijelo o svim promjenama u vezi sa pružanjem svojih kvalificiranih usluga povjerenja te o namjeri prestanka obavljanja te djelatnosti;
 - b) zapošljava osoblje i, ako je to primjenjivo, podizvođače koji posjeduju potrebno stručno znanje, pouzdanost, iskustvo i kvalifikacije i koji su

- prošli odgovarajuće osposobljavanje u vezi sa sigurnošću i propisima o zaštiti ličnih podataka te primjenjuju upravne i upravljačke postupke u skladu sa evropskim ili međunarodnim normama;
- c) u pogledu rizika od odgovornosti za štetu iz člana 13. ovog zakona, raspolaže dostatnim finansijskim sredstvima i/ili je sklopilo odgovarajuće osiguranje od odgovornosti, u skladu sa važećim propisima;
 - d) obavještava na jasan i sveobuhvatan način, prije stupanja u ugovorni odnos, svako lice koje želi koristiti kvalificiranu uslugu povjerenja o tačnim uvjetima korištenja te usluge, uključujući bilo kakva ograničenja korištenja;
 - e) koristi vjerodostojne sisteme i proizvode koji su zaštićeni od izmjena te osiguravaju tehničku sigurnost i pouzdanost postupaka koje ti sistemi i proizvodi podržavaju;
 - f) koristi vjerodostojne sisteme za pohranu dostavljenih podataka u obliku koji se može provjeriti te osigurava: da ti podaci budu javno dostupni samo uz pristanak lica na koje se ti podaci odnose, da samo ovlaštena lica mogu obavljati nove unose i izmjene u pohranjene podatke i da se može provjeriti autentičnost podataka;
 - g) preduzima odgovarajuće mjere protiv krivotvorenja i krađe podataka;
 - h) bilježi i čini dostupnima sve bitne informacije u vezi sa podacima koje izdaje i prima tokom odgovarajućeg perioda, uključujući period nakon prestanka obavljanja djelatnosti CA tijela koje pruža kvalificiranu uslugu povjerenja, a posebno za potrebe predlaganja dokaza u sudskim postupcima i u svrhu osiguravanja kontinuiteta usluge. Takvo se bilježenje može obavljati elektronski;
 - i) ima ažuriran plan prekida pružanja usluge radi osiguravanja njenog kontinuiteta u skladu sa odredbama koje je potvrdilo Nadzorno tijelo;
 - j) osigurava zakonitu obradu ličnih podataka u skladu sa propisima koji reguliraju ovu materiju;
 - k) uspostavlja i ažurira bazu podataka certifikata.
- (4) Ako CA tijelo koje izdaje kvalificirani certifikat odluči opozvati certifikat, ono registrira opoziv certifikata u svojoj bazi podataka certifikata i pravovremeno objavljuje status opoziva certifikata, a u svakom slučaju unutar 24 sata nakon što se zaprimi zahtjev. Opoziv stupa na snagu odmah nakon njegove objave.
- (5) Imajući u vidu stav (4) ovog člana, CA tijelo koje izdaje kvalificirani certifikat pruža bilo kojoj pouzdanoj strani informacije o statusu valjanosti ili opoziva kvalificiranog certifikata koji su izdali. Te informacije moraju biti dostupne barem za pojedinačne certifikate, u svakom trenutku i nakon isteka perioda važenja certifikata, na automatiziran način koji je pouzdan, besplatan i efikasan.
- (6) Bliže odredbe o uvjetima koje ispunjava CA tijelo propisuju se podzakonskim aktom koji donosi ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine.

Član 25.

(Osiguranje od rizika odgovornosti za štetu)

CA tijelo je dužno osigurati najniži iznos osiguranja od rizika odgovornosti za moguću štetu nastalu vršenjem usluga izdavanja elektronskih potvrda tako da:

- a) osigurana suma na koju mora biti ugovoreno osiguranje po jednom štetnom događaju ne može iznositi manje od 50.000 KM, podrazumijevajući pritom kao štetni događaj pojedinačnu štetu nastalu upotrebom jednog kvalificiranog certifikata u jednom aktu u pravnom prometu;
- b) ukupna osigurana suma na koju mora biti ugovoreno osiguranje od odgovornosti CA tijela kumulativno na godišnjem nivou, po svim štetnim događajima, ne može biti niža od 1.500.000 KM.

Član 26.

(Finansijska sposobnost CA tijela)

- (1) Finansijska sredstva CA tijela potrebna za obavljanje registrirane djelatnosti se prijavljuju i dokumentiraju Nadzornom tijelu, zajedno sa prijavom otpočinjanja djelatnosti.
- (2) CA tijelo koje izdaje kvalificirani certifikat ili stavlja na raspolaganje sigurne elektronske postupke izrade potpisa mora posjedovati osnovni kapital u iznosu od najmanje 600.000 KM.
- (3) CA tijelo koje izdaje kvalificirani certifikat ili stavlja na raspolaganje sigurne elektronske postupke izrade potpisa je dužno, istovremeno sa prijavom otpočinjanja svoje djelatnosti, dostaviti Nadzornom tijelu dokaz da je zaključilo osiguranje od odgovornosti sa minimalnom sumom osiguranja od 1.500.000 KM, koje pokriva najmanje tri osiguravajuća slučaja u godini.
- (4) Od obaveza iz stava (2) ovog člana oslobođeno je CA tijelo koje je zakonom uspostavljeno kao organ uprave u Bosni i Hercegovini.

Član 27.

(Upis CA tijela u Registar)

- (1) Zajedno sa izdavanjem dozvole iz člana 22. ovog zakona, CA tijelo se upisuje u Registar CA tijela koji vodi Nadzorno tijelo i koji je javno dostupan.
- (2) CA tijelo može početi da obavlja usluge danom donošenja rješenja.
- (3) CA tijelo koje je upisano u Registar može to naznačiti u izdatom kvalificiranom elektronskom certifikatu.
- (4) Bliže odredbe o sadržaju i načinu vođenja Registra, obrascu zahtjeva za izdavanje dozvole i potrebnih priloga uz zahtjev, obrascu zahtjeva za upis promjena i potrebnih priloga, kao i postupku izdavanja dozvole i upisa u Registar propisuje ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE V - ELEKTRONSKI POTPIS

Član 28.

(Pravna valjanost elektronskog potpisa)

- (1) Elektronskom potpisu se kao dokazu u sudskim postupcima ne smije uskratiti pravna valjanost i dopuštenost samo zbog toga što je u elektronskom obliku ili zbog toga što ne ispunjava sve zahtjeve za kvalificirani elektronski potpis.

- (2) Kvalificirani elektronski potpis ima jednaku pravnu valjanost kao vlastoručni potpis.
- (3) Kvalificirani elektronski potpis koji se zasniva na kvalificiranom certifikatu izdatom u jednoj od država članica Europske unije priznaje se u Bosni i Hercegovini kao kvalificirani elektronski potpis.

Član 29.

(Zahtjevi za napredan elektronski potpis)

Napredan elektronski potpis je elektronski potpis koji:

- a) je povezan isključivo sa potpisnikom;
- b) pouzdano identificira potpisnika;
- c) nastaje korištenjem podataka za izradu elektronskog potpisa kojima potpisnik može samostalno upravljati i koja su isključivo pod nadzorom potpisnika;
- d) je direktno povezan sa podacima na koje se odnosi, i to na način koji nedvosmisleno omogućava uvid u bilo koju izmjenu izvornih podataka.

Član 30.

(Elektronski potpis u javnim uslugama)

- (1) Kada se za korištenje online usluge koju nudi organ javne uprave ili usluge koja se nudi u ime organa javne uprave zahtijeva napredan elektronski potpis, priznaje se napredni elektronski potpis, napredni elektronski potpis koji se zasniva na kvalificiranom certifikatu za elektronske potpise i kvalificirani elektronski potpis u formatu ili korištenjem metoda koje će se definirati u podzakonskim aktima ovog zakona.
- (2) Kada se za korištenje online usluge koju nudi organ javne uprave ili usluge koja se nudi u ime organa javne uprave zahtijeva napredan elektronski potpis koji se zasniva na kvalificiranom certifikatu za korištenje, priznaje se napredni elektronski potpis koji se zasniva na kvalificiranom certifikatu i kvalificiranom elektronskom potpisu u formatu ili korištenjem metoda koje će se definirati u podzakonskim aktima ovog zakona.
- (3) Za prekogranično korištenje online usluge koju nudi organ javne uprave iz drugih zemalja ne zahtijeva se elektronski potpis višeg sigurnosnog nivoa od kvalificiranog elektronskog potpisa.
- (4) Bliže odredbe kojim se detaljnije propisuju uvjeti za utvrđivanje specifikacija koje se odnose na formate naprednih elektronskih potpisa koje priznaju organi javne uprave propisuje ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine.

Član 31.

(Kvalificirani certifikat za elektronski potpis)

- (1) Kvalificirani certifikat za elektronski potpis sadrži:
 - a) oznaku u obliku prikladnom za automatiziranu obradu da je certifikat izdat kao kvalificirani certifikat za elektronske potpise;

- b) identifikacioni skup podataka o CA tijelu koje izdaje kvalificirane certifikate, uključujući i naziv države u kojoj ima sjedište, i:
 - 1) naziv pravnog lica i, po mogućnosti, broj sudskog registra, ako elektronski certifikat izdaje pravno lice;
 - 2) naziv fizičkog lica, ako elektronski certifikat izdaje fizičko lice;
 - c) ime potpisnika ili pseudonim, ako se potpisnik koristi pseudonimom;
 - d) podatke za validaciju elektronskog potpisa koji odgovaraju podacima za izradu elektronskog potpisa;
 - e) podatke o početku i kraju važenja elektronskog certifikata;
 - f) jedinstvenu identifikacionu oznaku certifikata za kvalificirano CA tijelo;
 - g) napredan elektronski potpis ili napredan elektronski pečat CA tijela;
 - h) lokaciju na kojoj je besplatno dostupan certifikat koji podržava napredan elektronski potpis ili napredan elektronski pečat iz tačke g) ovog člana;
 - i) lokaciju usluga koje se mogu koristiti za provjeru statusa valjanosti kvalificiranog certifikata;
 - j) naznaku u obliku prikladnom za automatiziranu obradu da su podaci za izradu elektronskog potpisa, koji su povezani sa podacima za validaciju elektronskog potpisa, smješteni u sredstvu za izradu kvalificiranog elektronskog potpisa.
- (2) Kvalificirani certifikat za elektronski potpis može sadržavati dodatna posebna obilježja koja nisu obavezna i koja ne utječu na interoperabilnost i priznavanje kvalificiranih elektronskih potpisa.
- (3) Ako je kvalificirani certifikat za elektronski potpis opozvan nakon početne aktivacije, on gubi valjanost od trenutka opoziva i njegov status se ne može vratiti u prijašnje stanje.
- (4) Ako je kvalificirani elektronski certifikat za elektronski potpis privremeno suspendiran, taj certifikat gubi valjanost za vrijeme trajanja suspenzije.
- (5) Period trajanja suspenzije iz stava (4) ovog člana se jasno navodi u bazi podataka certifikata, a isto je vidljivo iz usluge u okviru koje se pružaju informacije o statusu certifikata.

Član 32.

(Sredstva za izradu kvalificiranog elektronskog potpisa)

- (1) Elektronski potpis izrađuje se sredstvima za izradu elektronskog potpisa.
- (2) Kvalificirani elektronski potpis se izrađuje sredstvima za izradu kvalificiranog elektronskog potpisa koji ispunjavaju uvjete iz člana 33. ovog zakona.

Član 33.

(Zahtjevi za sredstvo za izradu kvalificiranog elektronskog potpisa)

- (1) Sredstvo za izradu kvalificiranog elektronskog potpisa ispunjava sljedeće uvjete:
 - a) osigurava da se podaci za izradu kvalificiranog elektronskog potpisa mogu pojaviti samo jednom te da je njihova tajnost u razumnoj mjeri;

- b) osigurava da se podaci za izradu kvalificiranog elektronskog potpisa ne mogu ponoviti, uz razumne sigurnosne mjere, te da je potpis zaštićen od falsificiranja korištenjem postojeće raspoložive tehnologije;
 - c) osigurava da se podaci koji se upotrebljavaju za izradu elektronskog potpisa ne mogu, u razumnoj mjeri, iz njega izvesti te da je elektronski potpis pouzdano zaštićen od krivotvorenja korištenjem trenutno dostupne tehnologije;
 - d) osigurava da podaci za izradu kvalificiranog elektronskog potpisa budu pouzdano zaštićeni od neovlaštenog korištenja trećih lica.
- (2) Sredstvo za izradu kvalificiranog elektronskog potpisa ne smije prilikom izrade kvalificiranog elektronskog potpisa promijeniti podatke koji se potpisuju ili onemogućiti potpisniku uvid u te podatke prije procesa potpisivanja.
- (3) Izuzetno od odredbe stava (1) ovog člana, CA tijelo koje izdaje kvalificirani certifikat i koje upravlja podacima za izradu elektronskog potpisa u ime potpisnika može kopirati podatke za izradu elektronskog potpisa isključivo u svrhu izrade rezervnih kopija, ako se ispune sljedeći uvjeti:
- a) sigurnost kopiranih skupova podataka je na jednakom nivou sigurnosti izvornih skupova podataka;
 - b) broj kopiranih skupova podataka ne prelazi broj neophodan za osiguranje kontinuiteta usluge.
- (4) Bliže odredbe kojim se detaljnije propisuje zaštita elektronskog potpisa i kvalificiranog elektronskog potpisa, tehničko-tehnološki postupci za izradu kvalificiranog elektronskog potpisa i uvjeti koje trebaju ispuniti sredstva za izradu elektronskog potpisa i kvalificiranog elektronskog potpisa donosi ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine.

Član 34.

(Certifikacija sredstava za izradu kvalificiranog elektronskog potpisa)

- (1) Tijelo za ocjenjivanje usklađenosti vrši provjeru usklađenosti sredstava za izradu kvalificiranog elektronskog potpisa u skladu sa članom 33. ovog zakona i izdaje certifikat o usklađenosti proizvoda;
- (2) Akreditiranje tijela iz stava (1) ovog člana vrši Institut za akreditiranje Bosne i Hercegovine.
- (3) Institut za akreditiranje Bosne i Hercegovine objavljuje listu akreditiranih tijela na svojoj internetskoj stranici.
- (4) Certificiranje iz stava (1) ovog člana se zasniva na:
 - a) postupku sigurnosne evaluacije u skladu sa jednom od normi za ocjenu sigurnosti proizvoda informacione tehnologije uvrštenih na popis koji se utvrđuje u skladu sa podzakonskim aktom;
 - b) postupku različitim od postupka iz tačke a) ovog stava, pod uvjetom da tijelo za ocjenjivanje usklađenosti obavijesti Institut za akreditiranje Bosne i Hercegovine o tom postupku. Takav postupak se može koristiti samo u slučaju nepostojanja normi navedenih u tački a) ovog stava ili kada je postupak sigurnosne evaluacije u toku.
- (5) Provjera iz stava (1) ovog člana i popis normi za ocjenu sigurnosti proizvoda informacione tehnologije iz stava (4) tačka a) ovog člana obavlja se u skladu sa podzakonskim aktima donesenim na osnovu ovog zakona.

Član 35.

(Objavljivanje popisa certificiranih sredstava za izradu kvalificiranog elektronskog potpisa)

- (1) Nadzorno tijelo vodi Evidenciju o sredstvima za izradu kvalificiranog elektronskog potpisa (u daljnjem tekstu: Evidencija o sredstvima) koja ispunjavaju uvjete iz člana 33. stav (1) ovog zakona i istu objavljuje u „Službenom glasniku BiH“, najkasnije u roku od mjeseca dana po okončanju provjere.
- (2) Nadzorno tijelo vodi i Evidenciju o sredstvima koja ne ispunjavaju uvjete iz člana 33. stav (1) ovog zakona i istu objavljuje u „Službenom glasniku BiH“, najkasnije u roku od mjesec dana.

Član 36.

(Zahtjevi za validaciju kvalificiranog elektronskog potpisa)

- (1) Kvalificirani elektronski potpis je validiran ako:
 - a) je certifikat koji podržava potpis u trenutku potpisivanja bio kvalificirani certifikat za elektronski potpis, u skladu sa članom 31. ovog zakona;
 - b) je kvalificirani certifikat izdalo CA tijelo koje pruža kvalificirane usluge povjerenja i bio je valjan u trenutku potpisivanja;
 - c) podaci za validaciju potpisa odgovaraju podacima koji se pružaju pouzdanoj strani;
 - d) je jedinstveni skup podataka koji predstavlja potpisnika u certifikatu ispravno dostavljen pouzdanoj strani;
 - e) je korištenje pseudonimom, ako je pseudonim bio korišten u trenutku potpisivanja, jasno naznačeno pouzdanoj strani;
 - f) je elektronski potpis izrađen sredstvom za izradu kvalificiranog elektronskog potpisa;
 - g) nije ugrožena cjelovitost potpisanih podataka;
 - h) su zahtjevi iz člana 29. ovog zakona bili ispunjeni u trenutku potpisivanja.
- (2) Sistem koji se koristi za potvrđivanje kvalificiranog elektronskog potpisa osigurava pouzdanoj strani tačan rezultat postupka validacije, kao i otkrivanje svih sigurnosnih propusta.

Član 37.

(Kvalificirana usluga validacije kvalificiranih elektronskih potpisa)

Kvalificiranu uslugu validacije kvalificiranih elektronskih potpisa može pružiti samo CA tijelo koje pruža kvalificiranu uslugu validacije u skladu sa članom 36. stav (1) ovog zakona, koje omogućava pouzdanim stranama primanje rezultata postupka validacije na automatiziran način koji je pouzdan, efikasan i nosi napredan elektronski potpis ili napredan elektronski pečat kvalificiranog CA tijela koje pruža usluge validacije.

Član 38.

(Kvalificirana usluga čuvanja kvalificiranih elektronskih potpisa)

Kvalificiranu uslugu čuvanja kvalificiranih elektronskih potpisa može pružati samo CA tijelo koje pruža kvalificiranu uslugu povjerenja i koristi postupke i tehnologije koji mogu produžiti pouzdanost kvalificiranog elektronskog potpisa na period duži od tehnološke valjanosti.

Član 39.
(Prestanak poslovanja)

- (1) CA tijelo obavezno je, u slučaju prestanka poslovanja, o namjeri raskida ugovora obavijestiti svaku pouzdanu stranu, kao i prestanak poslovanja prijaviti Nadzornom tijelu, najkasnije tri dana prije dana prestanka poslovanja.
- (2) Obaveza CA tijela je da osigura kod drugog CA tijela nastavak obavljanja usluga certifikacije za pouzdane strane kojima je izdalo certifikate najmanje za period važenja originalnog certifikata, a ako za to nema mogućnosti, dužno je opozvati sve izdate certifikate.
- (3) CA tijelo koje prestaje pružati usluge elektronske certifikacije obavezno je dostaviti svu dokumentaciju u vezi sa obavljenim uslugama certifikacije drugom CA tijelu na koje prenosi obaveze obavljanja usluga certifikacije i o tome istovremeno obavijestiti Nadzorno tijelo.

POGLAVLJE VI - ELEKTRONSKI PEČAT

Član 40.
(Pravna valjanost elektronskog pečata)

- (1) Elektronskom pečatu se kao dokazu u sudskim postupcima ne smije uskratiti pravna snaga i dopuštenost samo zbog toga što je u elektronskom obliku ili zbog toga što ne ispunjava sve zahtjeve za kvalificirani elektronski pečat.
- (2) Za kvalificirani elektronski pečat pretpostavlja se cjelovitost podataka i tačnost izvora podataka sa kojima je kvalificirani elektronički pečat povezan.
- (3) Kvalificirani elektronski pečat koji se zasniva na kvalificiranom certifikatu izdatom u jednoj od država članica Evropske unije priznaje se u Bosni i Hercegovini kao kvalificirani elektronski pečat.

Član 41.
(Zahtjevi za napredan elektronski pečat)

Napredan elektronski pečat ispunjava sljedeće uvjete:

- a) povezan je isključivo sa autorom pečata;
- b) pouzdano identificira autora pečata;
- c) nastaje korištenjem podataka za izradu elektronskog pečata koje autor pečata može, uz visok stepen pouzdanja i pod svojom kontrolom, koristiti za izradu elektronskog pečata;

- d) direktno je povezan sa podacima na koje se odnosi, i to na način koji nedvosmisleno omogućava uvid u bilo koju naknadnu izmjenu podataka.

Član 42.

(Elektronski pečat u javnim uslugama)

- (1) Kada se za korištenje online usluge koju nudi organ javne uprave ili usluge koja se nudi u ime organa javne uprave zahtijeva napredan elektronski pečat, priznaje se napredni elektronski pečat, napredni elektronski pečat koji se zasniva na kvalificiranom certifikatu za elektronske pečate i kvalificirani elektronski pečat u formatu ili korištenjem metoda koje se definiraju podzakonskim aktima ovog zakona.
- (2) Kada se za korištenje online usluge koju nudi organ javne uprave ili usluge koja se nudi u ime organa javne uprave zahtijeva napredan elektronski pečat koji se zasniva na kvalificiranom certifikatu za korištenje, priznaje se napredni elektronski pečat koji se zasniva na kvalificiranom certifikatu i kvalificiranom elektronskom pečatu u formatu ili korištenjem metoda definiranih podzakonskim aktima ovog zakona.
- (3) Za prekogranično korištenje online usluge koju nudi organ javne uprave iz drugih zemalja ne zahtijeva se elektronski pečat višeg sigurnosnog nivoa od kvalificiranog elektronskog pečata.
- (4) Bliže odredbe kojima se detaljnije propisuju uvjeti za utvrđivanje specifikacija koje se odnose na formate naprednih elektronskih pečata koje priznaju organi javne uprave donosi ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine.

Član 43.

(Kvalificirani certifikat za elektronski pečat)

- (1) Kvalificirani certifikat za elektronski pečat sadrži:
 - a) oznaku da je riječ o kvalificiranom certifikatu za elektronski pečat;
 - b) identifikacioni skup podataka o CA tijelu koje izdaje kvalificirani certifikat, uključujući i naziv države u kojoj ima sjedište, i:
 - 1) naziv pravnog lica i broj sudskog registra, ako elektronski certifikat izdaje pravno lice;
 - 2) ime fizičkog lica, ako elektronski certifikat izdaje fizičko lice;
 - c) naziv autora pečata i, po mogućnosti, registracijski broj;
 - d) podatke za validaciju elektronskog pečata koji odgovaraju podacima za izradu elektronskog pečata;
 - e) podatke o periodu važenja certifikata;
 - f) identifikacionu oznaku certifikata koja mora biti jedinstvena za to CA tijelo koje pruža kvalificiranu uslugu povjerenja;
 - g) napredan elektronski potpis ili napredan elektronski pečat CA tijela;
 - h) lokaciju na kojoj je besplatno dostupan certifikat koji podržava napredan elektronski potpis ili napredan elektronski pečat iz tačke g) ovog člana;

- i) lokaciju usluga koje se mogu koristiti za provjeru statusa kvalificiranog certifikata;
 - j) naznaku u obliku prikladnom za automatiziranu obradu da su podaci za izradu elektronskog pečata, koji su povezani sa podacima za validaciju elektronskog pečata, smješteni u sredstvu za izradu kvalificiranog elektronskog pečata.
- (2) Kvalificirani certifikat za elektronski pečat ne podliježe obaveznim zahtjevima koji prelaze zahtjeve utvrđene u stavu (1) ovog člana.
- (3) Ako je kvalificirani certifikat za elektronski pečat opozvan nakon početne aktivacije, on gubi valjanost od trenutka opoziva i njegov se status ni u kojem slučaju ne može vratiti u prijašnje stanje.

Član 44.

(Sredstva za izradu elektronskog pečata)

- (1) Elektronski pečat izrađuje se sredstvima za izradu elektronskog pečata.
- (2) Kvalificirani elektronski pečat izrađuje se sredstvima za izradu kvalificiranog elektronskog pečata koji ispunjavaju uvjete iz člana 45. ovog zakona.

Član 45.

(Sredstvo za izradu kvalificiranog elektronskog pečata)

- (1) Sredstvo za izradu kvalificiranog elektronskog pečata ispunjava sljedeće uvjete:
- a) osigurava da se podaci za izradu kvalificiranog elektronskog pečata mogu pojaviti samo jednom te da je njihova tajnost u razumnoj mjeri;
 - b) osigurava da se podaci za izradu kvalificiranog elektronskog pečata ne mogu ponoviti, uz razumne sigurnosne mjere, te da je pečat zaštićen od falsificiranja korištenjem postojeće raspoložive tehnologije;
 - c) osigurava da se podaci koji se upotrebljavaju za izradu elektronskog pečata ne mogu, u razumnoj mjeri, iz njega izvesti te da je elektronski potpis pouzdano zaštićen od krivotvorenja korištenjem trenutno dostupne tehnologije;
 - d) osigurava da podaci za izradu kvalificiranog elektronskog pečata budu pouzdano zaštićeni od neovlaštenog korištenja trećih lica.
- (2) Sredstvo za izradu kvalificiranog elektronskog pečata ne može prilikom izrade kvalificiranog elektronskog pečata promijeniti podatke koji se potpisuju ili onemogućiti potpisniku uvid u te podatke prije procesa potpisivanja.
- (3) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, CA tijelo koje izdaje kvalificirani certifikat i koje upravlja podacima za izradu elektronskog pečata u ime potpisnika može kopirati podatke za izradu elektronskog pečata isključivo u svrhu izrade rezervnih kopija, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:
- a) sigurnost kopiranih skupova podataka mora biti na jednakom nivou sigurnosti izvornih skupova podataka;
 - b) broj kopiranih skupova podataka ne prelazi broj neophodan za osiguravanje kontinuiteta usluge.
- (4) Mjere zaštite elektronskog pečata i kvalificiranog elektronskog pečata, tehničko-tehnološki postupci za izradu kvalificiranog elektronskog pečata i

uvjeti koje trebaju ispuniti sredstva za izradu elektronskog pečata i kvalificiranog elektronskog pečata bliže se propisuju podzakonskim aktom koji donosi ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine.

Član 46.

(Provjera sredstava za izradu kvalificiranog elektronskog pečata)

- (1) Tijelo za ocjenjivanje usklađenosti vrši provjeru usklađenosti sredstava za izradu kvalificiranog elektronskog pečata u skladu sa čl. 44. i 45. ovog zakona;
- (2) Provjera iz stava (1) ovog člana zasniva se na postupku sigurnosne evaluacije koji se propisuje podzakonskim aktima donesenim na osnovu ovog zakona.

Član 47.

(Objavljivanje popisa provjerenih sredstava za izradu kvalificiranog elektronskog pečata)

- (1) Nadzorno tijelo vodi evidenciju o provjerenim sredstvima za izradu kvalificiranog elektronskog pečata koja ispunjavaju uvjete iz člana 45. stav (1) ovog zakona i istu objavljuje u „Službenom glasniku BiH“, najkasnije u roku od mjeseca dana nakon dovršetka certificiranja.
- (2) Nadzorno tijelo vodi evidenciju o sredstvima za izradu kvalificiranog elektronskog pečata koja ne ispunjavaju uvjete iz člana 45. stav (1) ovog zakona i istu objavljuje u „Službenom glasniku BiH“, najkasnije u roku od mjeseca nakon utvrđivanja neispunjavanja uvjeta.

Član 48.

(Zahtjevi za validaciju kvalificiranog elektronskog pečata)

- (1) Kvalificirani elektronski pečat je validiran ako:
 - a) je certifikat koji podržava pečat, u trenutku potpisivanja, bio kvalificirani certifikat za elektronski pečat koji je u skladu sa članom 43. ovog zakona;
 - b) je kvalificirani certifikat izdalo CA tijelo koje pruža kvalificirane usluge povjerenja i bio je valjan u trenutku potpisivanja;
 - c) podaci za validaciju pečata odgovaraju podacima koji se pružaju pouzdanoj strani;
 - d) je jedinstveni skup podataka koji predstavlja potpisnika u certifikatu ispravno dostavljen pouzdanoj strani;
 - e) je korištenje pseudonimom, ako je pseudonim bio korišten u trenutku potpisivanja, jasno naznačeno pouzdanoj strani;
 - f) je elektronski pečat izrađen sredstvom za izradu kvalificiranog elektronskog pečata;
 - g) nije ugrožena cjelovitost potpisanih podataka;
 - h) su zahtjevi iz člana 41. ovog zakona bili ispunjeni u trenutku potpisivanja.
- (2) Sistem koji se koristi za potvrđivanje kvalificiranog elektronskog pečata osigurava pouzdanoj strani tačan rezultat postupka validacije, kao i otkrivanje svih sigurnosnih propusta.

Član 49.

(Kvalificirana usluga validacije kvalificiranih elektronskih pečata)

Kvalificiranu uslugu validacije kvalificiranih elektronskih pečata može pružiti samo CA tijelo koje pruža kvalificiranu uslugu validacije u skladu sa članom 48. stav (1) ovog zakona i koje omogućava pouzdanim stranama primanje rezultata postupka validacije na automatiziran način koji je pouzdan, efikasan i nosi napredan elektronski potpis ili napredan elektronski pečat kvalificiranog CA tijela koje pruža uslugu validacije.

Član 50.

(Kvalificirana usluga čuvanja kvalificiranog elektronskog pečata)

Kvalificiranu uslugu čuvanja kvalificiranog elektronskog pečata može pružiti samo CA tijelo koje pruža kvalificiranu uslugu povjerenja i koristi postupke i tehnologije koji mogu produžiti pouzdanost kvalificiranog elektronskog pečata na period duži od tehnološke valjanosti.

POGLAVLJE VII - ELEKTRONSKI VREMENSKI ŽIG

Član 51.

(Pravna valjanost i efekat elektronskog vremenskog žiga)

- (1) Elektronskom vremenskom žigu se kao dokazu u sudskim postupcima ne smije uskratiti pravna valjanost i dopuštenost samo zbog toga što je on u elektronskom obliku ili zbog toga što ne ispunjava sve zahtjeve za kvalificirani elektronski vremenski žig.
- (2) Za kvalificirani elektronski vremenski žig pretpostavlja se tačnost datuma i vremena koje pokazuje te cjelovitost podataka sa kojima su datum i vrijeme povezani.
- (3) Kvalificirani elektronski vremenski žig izdat u jednoj od država članica Evropske unije priznaje se u Bosni i Hercegovini kao kvalificirani elektronski vremenski žig.

Član 52.

(Kvalificirani elektronski vremenski žig)

- (1) Kvalificirani elektronski vremenski žig ispunjava sljedeće uvjete:
 - a) povezuje datum i vrijeme sa podacima na takav način da se može, u razumnoj mjeri, isključiti mogućnost nezapažene promjene podataka;
 - b) zasniva se na izvoru tačnog vremena koji je povezan sa koordiniranim univerzalnim vremenom (engl. UTC: Coordinated Universal Time);
 - c) potpisan je pomoću naprednog elektronskog potpisa ili pečaćen pomoću naprednog elektronskog pečata CA tijela koje pruža kvalificiranu uslugu povjerenja ili na neki drugi odgovarajući način koji osigurava jednak nivo sigurnosti.
- (2) Bliži uvjeti i postupci registracije izdavalca vremenskog žiga, uvjeti koje ispunjava sistem za formiranje vremenskog žiga, sadržaj zahtjeva za

formiranje vremenskog žiga, sadržaj strukture podataka vremenskog žiga, postupak označavanja vremena koje je sadržano u vremenskom žigu, kao i sadržaj i način vođenja registra izdavatelja vremenskog žiga se propisuju podzakonskim aktom koji donosi ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE VIII - USLUGE ELEKTRONSKE PREPORUČENE DOSTAVE

Član 53.

(Pravna valjanost usluge elektronske preporučene dostave)

- (1) Podacima koji su poslani i primljeni upotrebom usluge elektronske preporučene dostave ne smije se kao dokazima u sudskim postupcima uskratiti pravna valjanost i dopuštenost samo zbog toga što su u elektronskom obliku ili zbog toga što ne ispunjavaju sve zahtjeve usluge kvalificirane elektronske preporučene dostave.
- (2) Za podatke poslate i primljene upotrebom kvalificirane usluge elektronske preporučene dostave pretpostavlja se cjelovitost podataka, slanje tih podataka od identificiranog pošiljatelja, njihovo zaprimanje od identificiranog primatelja te tačnost datuma i vremena slanja i zaprimanja podataka kako su naznačeni uslugom kvalificirane elektronske preporučene dostave.

Član 54.

(Zahtjevi za usluge kvalificirane elektronske preporučene dostave)

- (1) Usluge kvalificirane elektronske preporučene dostave ispunjavaju sljedeće zahtjeve:
 - a) pruža je jedno ili više CA tijela koji pružaju kvalificirane usluge povjerenja;
 - b) osigurava identifikaciju pošiljatelja uz visok nivo pouzdanosti;
 - c) osigurava identifikaciju primatelja prije dostave podataka;
 - d) osigurava slanje i primanje podataka koji sadrže napredan elektronski potpis ili napredan elektronski pečat CA tijela koje pruža kvalificiranu uslugu povjerenja na način kojim se isključuje mogućnost nezapažene promjene podataka;
 - e) jasno je naznačena primatelju svaka promjena podataka koji se šalju ili primaju;
 - f) datum i vrijeme slanja, primanja i eventualne promjene podataka naznačuju se kvalificiranim elektronskim vremenskim žigom.
- (2) U slučaju prijenosa podataka između dvaju ili više CA tijela koja pružaju kvalificirane usluge povjerenja, zahtjevi iz stava (1) ovog člana primjenjuju se na sva CA tijela koja pružaju kvalificirane usluge povjerenja.

POGLAVLJE IX – AUTENTIFIKACIJA INTERNETSKIH STRANICA

Član 55.

(Zahtjevi za kvalificirane certifikate za autentifikaciju internetskih stranica)

Kvalificirani certifikat za autentifikaciju internetskih stranica sadrži:

- a) oznaku, u obliku prikladnom za automatiziranu obradu, da je certifikat izdat kao kvalificirani certifikat za autentifikaciju internetskih stranica;
- b) identifikacioni skup podataka o CA tijelu koje izdaje kvalificirani certifikat, uključujući i naziv države u kojoj ima sjedište, i:
 - 1) naziv pravnog lica i, po mogućnosti, broj sudskog registra, ako elektronski certifikat izdaje pravno lice;
 - 2) naziv fizičkog lica, ako certifikat izdaje fizičko lice;
- c) za fizička lica: ime lica kojem je izdat certifikat ili pseudonim. Ako se koristi pseudonim, on se mora jasno naznačiti; za pravna lica: naziv pravnog lica kojem je izdat certifikat i, po mogućnosti, broj sudskog registra;
- d) elemente adrese, uključujući barem grad i državu, fizičkog ili pravnog lica kojem je izdat certifikat i, po mogućnosti, kako je navedeno u službenoj evidenciji;
- e) naziv(i) domene(a) kojom(ima) upravlja fizičko ili pravno lice kojem je izdat certifikat;
- f) podatke o početku i kraju roka važenja certifikata;
- g) identifikacionu oznaku certifikata koja mora biti jedinstvena za CA tijelo koje pruža kvalificiranu uslugu povjerenja;
- h) napredan elektronski potpis ili napredan elektronski pečat CA tijela koje pruža kvalificiranu uslugu povjerenja koje izdaje certifikat;
- i) lokaciju na kojoj je besplatno dostupan certifikat koji podržava napredan elektronski potpis ili napredan elektronski pečat iz tačke h) ovog člana;
- j) lokaciju usluga statusa važenja certifikata koje se mogu koristiti za ispitivanje statusa važenja kvalificiranog certifikata.

POGLAVLJE X – ELEKTRONSKI DOKUMENT

Član 56.

(Pravna valjanost elektronskog dokumenta)

Podacima navedenim u elektronskom dokumentu se u postupku pred sudom ne može osporavati pravna valjanost i dopuštenost zato što su u elektronskom obliku.

POGLAVLJE XI - PRAVA I OBAVEZE POUZDANE STRANE I CA TIJELA

Član 57.

(Izbor CA tijela)

- (1) Pouzdana strana je slobodna u izboru CA tijela.
- (2) Pouzdana strana može koristiti uslugu certifikacije od jednog CA tijela ili više njih.
- (3) Prava i obaveze pouzdane strane i CA tijela uređuju se ugovorom.

Član 58.
(Izdavanje certifikata pouzdanoj strani)

- (1) Elektronski certifikat izdaje se na zahtjev pouzdane strane čiji se identitet i ostali traženi podaci nesumnjivo utvrde.
- (2) Identitet pouzdane strane se utvrđuje na osnovu bilo kojeg identifikacionog dokumenta pouzdane strane ili ovlaštenog predstavnika pouzdane strane koji sadrži fotografiju lica i koji je važeći u trenutku podnošenja zahtjeva.

Član 59.
(Organizacione i tehničke mjere zaštite)

- (1) Svaka pouzdana strana je obavezna preduzeti sve neophodne mjere zaštite od gubitaka i nanošenja štete koja može nastati drugoj pouzdanoj strani, CA tijelu ili trećem licu.
- (2) Pouzdana strana je obavezna sredstva i podatke za izradu elektronskog potpisa i elektronskog pečata koristiti pažljivo te ih zaštititi i čuvati od neovlaštenog pristupa i upotrebe.

Član 60.
(Podaci i informacije o promjenama)

- (1) Sve potrebne podatke i informacije o promjenama koje utječu ili mogu utjecati na ispravnost certifikata pouzdana strana je obavezna odmah prijaviti, odnosno dostaviti CA tijelu.
- (2) Pouzdana strana je obavezna odmah zatražiti opoziv svog certifikata u slučaju gubitka ili oštećenja sredstava ili podataka za izradu elektronskog potpisa i elektronskog pečata.

Član 61.
(Obaveze CA tijela)

CA tijelo koje izdaje kvalificirani certifikat je dužno:

- a) osigurati da svaki kvalificirani certifikat sadrži sve potrebne podatke u skladu sa čl. 31, 43. i 55. ovog zakona;
- b) utvrditi identitet pouzdane strane za koju provodi usluge certifikacije;
- c) osigurati tačnost i cjelovitost podataka koje unosi u evidenciju izdatih certifikata;
- d) u svaki certifikat unijeti osnovne podatke o svom identitetu;
- e) omogućiti svakom zainteresiranom licu uvid u identifikacione podatke CA tijela i uvid u dozvolu za izdavanje kvalificiranih certifikata;
- f) voditi tačnu i zaštićenu evidenciju certifikata;
- g) voditi tačnu i zaštićenu evidenciju opozvanih certifikata;

- h) osigurati vidljiv podatak o tačnom datumu i vremenu (sat i minuta) izdavanja, odnosno opozivu certifikata u evidenciji izdatih certifikata;
- i) čuvati sve podatke i dokumentaciju o izdatim i opozvanim certifikatima, u skladu sa važećim propisima, kao sredstvo dokazivanja u sudskim, upravnim i drugim postupcima, pri čemu podaci i prateća dokumentacija mogu biti i u elektronskom obliku;
- j) primjenjivati odredbe zakona i drugih propisa kojima je uređena zaštita ličnih podataka.

POGLAVLJE XII - INSPEKCIJSKI NADZOR I KAZNE NE ODREDBE

Član 62. (Inspeksijski nadzor)

Inspeksijski nadzor nad primjenom ovog zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog zakona obavlja inspektor Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine u skladu sa odredbama Zakona o upravi („Službeni glasnik BiH“, br. 32/02, 102/09 i 72/17), ako nije drugačije regulirano ovim zakonom.

Član 63.

Novčanom kaznom od 500 KM do 1.500 KM kaznit će se za prekršaj fizičko lice koje neovlašteno pristupi i upotrijebi podatke i sredstva za izradu elektronskog potpisa i kvalificiranog elektronskog potpisa.

Član 64.

- (1) Novčanom kaznom od 500 KM do 1.500 KM kaznit će se fizičko lice pouzdane strane koje:
 - a) nepažljivo i neodgovorno koristi sredstva i podatke za izradu elektronskog potpisa i elektronskog pečata;
 - b) CA tijelu ne dostavi potrebne podatke i informacije o promjenama koje utječu ili mogu utjecati na tačnost elektronskog certifikata;
 - c) odmah ne dostavi CA tijelu zahtjev za opoziv certifikata.
- (2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana pouzdana strana – pravno lice će se kazniti novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM.
- (3) Odgovorno lice u pravnom licu kaznit će se za prekršaj iz stava (1) ovog člana novčanom kaznom od 500 KM do 1.000 KM.

Član 65.

- (1) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 15.000 KM kaznit će se pravno lice - CA tijelo, koje:
 - a) izdaje kvalificirani certifikat koji ne sadrži sve potrebne podatke;
 - b) ne prijavi početak obavljanja usluga certifikacije;
 - c) čuva i kopira podatke iz certifikata;
 - d) ne obavijesti pouzdanu stranu kojoj izdaje certifikat o svim bitnim uvjetima upotrebe izdatog certifikata;
 - e) ne utvrdi identitet pouzdane strane kojoj izdaje kvalificirani certifikat;
 - f) ne vodi ažurno i sigurnosnim mjerama zaštićenu evidenciju certifikata;

- g) ne prekine usluge certifikacije, odnosno ne izvrši opoziv izdatih certifikata u propisanim slučajevima;
 - h) ne vodi ažurno evidenciju svih opozvanih certifikata;
 - i) ne obavijesti u propisanom roku pouzdanu stranu o izvršenom opozivu certifikata;
 - j) ne čuva kompletnu dokumentaciju o izdatim i opozvanim certifikatima u predviđenom roku;
 - k) pravovremeno ne obavijesti pouzdanu stranu kojoj je izdalo certifikate o prestanku poslovanja.
- (2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500 KM do 1.000 KM.

Član 66.

- (1) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 15.000 KM kaznit će se pravno lice - izdavatelj vremenskog žiga koji:
- a) formira vremenski žig koji ne sadrži sve podatke propisane zakonom i podzakonskim aktima donesenim na osnovu ovog zakona;
 - b) ne čuva na siguran način i u propisanim rokovima podatke o izdatim vremenskim žigovima.
- (2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500 KM do 1.000 KM.

POGLAVLJE XIII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 67.

(Prijelazne odredbe o Uredu za nadzor i akreditaciju)

- (1) Ured za nadzor i akreditaciju osnovan Zakonom o elektronskom potpisu („Službeni glasnik BiH“, broj 91/06), kao organizaciona jedinica Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, mijenja svoj naziv u Ured za nadzor i evidenciju certifikacionih tijela i nastavlja sa radom u skladu sa odredbama ovog zakona.
- (2) Tri mjeseca od stupanja na snagu ovog zakona ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine donosi Pravilnik o izmjeni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva, kojim će se predvidjeti naziv Ureda za nadzor i evidenciju certifikacionih tijela u skladu sa stavom (1) ovog člana.
- (3) Danom stupanja na snagu ovoga zakona zaposlenici Ureda za nadzor i akreditaciju nastavljaju sa radom u skladu sa propisima kojim je uređen radnopravni status državnih službenika u institucijama Bosne i Hercegovine.

Član 68.

(Započeti postupci)

Postupci započeti prema odredbama Zakona o elektronskom potpisu dovršit će se prema odredbama Zakona o elektronskom potpisu i njegovim podzakonskim aktima.

Član 69.

(Supsidijarna primjena pravila upravnog postupka)

Na sve postupke koji se vode po ovom zakonu, a za koje ovim zakonom nisu propisane proceduralne odredbe, primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, broj 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16).

Član 70.

(Podzakonski akti)

- (1) Ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovoga zakona, donosi podzakonske akte o:
 - a) minimalnim tehničkim specifikacijama, normama i postupcima iz člana 7. ovog zakona;
 - b) Okviru za interoperabilnost iz člana 12. ovog zakona;
 - c) sadržaju i načinu vođenja Registra CA tijela iz člana 16. ovog zakona;
 - d) sadržaju i načinu vođenja Evidencije iz člana 21. ovog zakona;
 - e) uvjetima koje moraju ispunjavati CA tijela iz člana 24. ovog zakona;
 - f) uvjetima za utvrđivanje specifikacija koje se odnose na formate naprednih elektronskih potpisa iz člana 30. ovog zakona;
 - g) zaštiti elektronskog potpisa i kvalificiranog elektronskog potpisa, tehničko-tehnološkim postupcima i uvjetima za izradu iz člana 33. ovog zakona;
 - h) uvjetima za utvrđivanje specifikacija koje se odnose na formate naprednih elektronskih pečata iz člana 42. ovog zakona;
 - i) mjerama zaštite elektronskog pečata i kvalificiranog elektronskog pečata, tehničko-tehnološkim postupcima i uvjetima za izradu iz člana 45. ovog zakona;
 - j) postupku registracije izdavatelja vremenskog žiga iz člana 52. ovog zakona.
- (2) Do donošenja propisa iz stava (1) ovog člana primjenjivat će se podzakonski akti iz člana 71. stav (2) ovog zakona.

Član 71.

(Prestanak važenja propisa)

- (1) Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje važiti Zakon o elektronskom potpisu („Službeni glasnik BiH“, broj 91/06) i Zakon o elektronskom dokumentu („Službeni glasnik BiH“, broj 58/14).
- (2) Stupanjem na snagu ovog zakona ostaju na snazi podzakonski akti donijeti na osnovu Zakona o elektronskom potpisu, u dijelu koji nije u suprotnosti sa ovim zakonom:
 - a) Pravilnik o bližim uvjetima za izdavanje kvalificiranih potvrda („Službeni glasnik BiH“, broj 14/17);
 - b) Pravilnik o evidenciji ovjerilaca („Službeni glasnik BiH“, broj 14/17);
 - c) Pravilnik o mjerama i postupcima upotrebe i zaštite elektronskog potpisa, sredstava za formiranje elektronskog potpisa i sistema certificiranja („Službeni glasnik BiH“, broj 14/17);
 - d) Odluka o dopuni tarife administrativnih taksi („Službeni glasnik BiH“, broj 53/17).

Član 72.
(Preuzimanje propisa Evropske unije)

Ovim zakonom preuzima se Uredba broj 910/2014 Evropskog parlamenta i Vijeća od 23. jula 2014. o elektronskoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektronske transakcije na unutrašnjem tržištu i stavljanju van snage Direktive 1999/93/EZ (*Službeni glasnik Evropske unije L257/73, 28. 8. 2014.*).

Član 73.
(Stupanje na snagu i objava)

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“.

PSBiH broj ____/19
_____ 2019. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH

OBRAZLOŽENJE

A - USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu IV 4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine nadležna za donošenje zakona.

B – PRINCIPI NA KOJIMA JE ZASNOVAN ZAKON

Prijedlog zakona o elektronskoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektronske transakcije uspostavlja pravni osnov za priznavanje svih oblika elektronske identifikacije iz zemalja Evropske unije u Bosni i Hercegovini i obrnuto, što će doprinijeti nesmetanom elektronskom poslovanju pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu, tj. korištenje elektronskog potpisa, elektronskog pečata, elektronskog vremenskog žiga i usluga elektronske preporučene dostave u pravnom prometu.

Principi na kojima se zasniva Prijedlog zakona su slijedeći:

- Uklanjanje prepreka i olakšavanje prekogranične upotrebe *online* usluga pravnim i fizičkim licima;
- Osiguranje da se obrada ličnih podataka, u svrhu ovog zakona, vrši u skladu s propisima Bosne i Hercegovine iz ove oblasti;
- Uspostavljanje pravnog osnova za okvir interoperabilnosti u Bosni i Hercegovini;
- Osiguranje dostupnosti usluga povjerenja i proizvoda za krajnjeg korisnika, osobama s invaliditetom;
- Uspostavljanje sistema odgovornosti pružatelja usluga povjerenja za štetu koju prouzrokuju svakoj fizičkoj ili pravnoj osobi;
- Uspostavljanje načela prema kojem se elektronskom potpisu i elektronskom dokumentu ne smije uskratiti pravno djelovanje zbog toga što su u elektronskom obliku;
- Osiguranje uvjeta za dugoročno čuvanje informacija kako bi se osigurala pravna valjanost i validacija elektronskog potpisa i elektronskog pečata, neovisno o budućim tehnološkim promjenama.

C - RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Zakon o elektronskom potpisu je usvojen 2006. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 91/06, u daljnjem tekstu: Zakon), a s ciljem provođenja Zakona, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je donijelo Pravilnik o bližim uvjetima za izdavanje kvalificiranih potvrda, Pravilnik o evidenciji ovjerilaca, Pravilnik o mjerama i postupcima upotrebe i zaštite elektronskog potpisa, sredstava za formiranje elektronskog potpisa i sistema certificiranja („Službenom glasniku BiH“, broj 14/17) i Odluku o izmjenama tarife administrativnih taksi („Službeni glasnik BiH“, broj 53/17).

Stupanjem na snagu navedenih pravilnika i odluke ostvareni su svi preduvjeti za primjenu Zakona, međutim poteškoće u njegovom provođenju su nastale zbog neuspostavljanja Ureda

za nadzor i akreditaciju, predviđenog članom 20. Zakona, i to u periodu od 11 godina od stupanja na snagu Zakona. Ured je uspostavljen donošenjem Pravilnika o izmjeni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) u decembru 2015. godine a isti je započeo s radom 15. januara 2018. godine.

S ciljem obrade zahtjeva za upis u evidenciju ovjerilaca, odnosno certifikacionih tijela u skladu sa Zakonom o elektronskom potpisu, Ured provodi aktivnosti iz svoje nadležnosti.

Neprovođenje Zakona o elektronskom potpisu na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine onemogućilo je efikasno uspostavljanje elektronskog poslovanja u državnoj upravi, pravosuđu, privredi i drugim oblastima u Bosni i Hercegovini. Zbog korištenja tradicionalnog papirnog načina komunikacije svakodnevno nastaju veliki troškovi poslovanja za javni i privatni sektor te je onemogućena razmjene podataka između organa uprave Bosne i Hercegovine. Također, građani svakodnevno trpe jer je otežano provođenje postupaka koji se vode pred tim organima uprave u korist građana.

Također, revizija Zakona o elektronskom potpisu je pokazala da isti nije usklađen sa važećim propisima Evropske unije iz predmetne oblasti, tj. Uredbom 910/2014/EU Evropskog parlamenta i Vijeća o elektronskoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektronske transakcije na unutrašnjem tržištu i stavljanju van snage Direktive 1999/93/EZ. Napominjemo da je Zakon o elektronskom potpisu usklađivan sa Direktivom 1999/93/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća o okviru Zajednice za elektronske potpise, koja je navedenom Uredbom stavljena van snage.

Imajući u vidu navedeno, Prijedlog zakona je bio planiran Programom rada Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za 2017. godinu, a kao nadležni obrađivač zaduženo je Ministarstvo. Postupajući po obavezi iz Programa rada Vijeća ministara, imenovana je radna grupa koja je pripremila predmetni nacrt zakona o elektronskoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektronske transakcije, o kojem je provedena sva propisana procedura javnih konsultacija, pribavljanja mišljenja od nadležnih institucija. Imajući u vidu kompleksnost navedene procedure, aktivnosti na izradi Nacrta su prenesene u 2018. godinu.

Slijedom navedenog, Ministarstvo je, kao nadležni obrađivač, pripremlilo Nacrt zakona kojim se nastoje otkloniti sve manjkavosti i nedorečenosti važećeg Zakona, odnosno sveobuhvatnije urediti predmetna oblast u skladu sa zakonodavstvom Evropske unije.

Nacrt zakona će, između ostalog, omogućiti priznavanje sredstava elektronske identifikacije iz zemalja Evropske unije u Bosni i Hercegovini i obrnuto, a što će doprinijeti nesmetanom elektronskom poslovanju pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu.

Pored toga, u proteklom periodu u izvještajima Evropske komisije o napretku Bosne i Hercegovine istaknuto je zaostajanje u provođenju reformi u oblasti elektronskog poslovanja i informacionog društva u cjelini, zbog čega se Bosna i Hercegovina nalazi na začelju zemalja regiona i Evrope po korištenju elektronskog poslovanja.

Na prijedlog Ministarstva, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 166. sjednici, održanoj 12. februara 2019. godine, utvrdilo Prijedlog zakona o elektronskoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektronske transakcije uz zaključak da se isti uputi u parlamentarnu proceduru i razmatra po skraćenom zakonodavnom postupku.

Imajući u vidu sve navedeno, predlažemo da Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine razmatra i usvoji Prijedlog zakona u predloženom tekstu po skraćenom zakonodavnom postupku.

D - OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Zakon je koncipiran na slijedeći način:

- Poglavlje I - Osnovne odredbe;
- Poglavlje II - Elektronska identifikacija;
- Poglavlje III - Usluge povjerenja;
- Poglavlje IV - Kvalificirane usluge povjerenja;
- Poglavlje V - Elektronski potpis;
- Poglavlje VI - Elektronski pečat;
- Poglavlje VII - Elektronski vremenski žig;
- Poglavlje VIII - Usluge elektronske preporučene dostave;
- Poglavlje IX - Autentifikacija internetskih stranica;
- Poglavlje X - Prava i obaveze pouzdanih strana i certifikacionih tijela;
- Poglavlje XI - Inspeksijski nadzor i kaznene odredbe;
- Poglavlje XII - Prijelazne i završne odredbe.

Cilj predloženih zakonskih rješenja jeste stvoriti poslovno okruženje za promet elektronskih dokumenata u državnoj upravi, pravosuđu, privredi i drugim oblastima te tako stvoriti uvjete za razvoj konkurentne ekonomije te efikasnije i racionalnije državne uprave. Također, kroz uspostavljanje eServisa ostvariti bolju međusobnu komunikaciju između poslovnih subjekata, državne uprave i građana, jer ono smanjuje troškove poslovanja, doprinosi uštedama, stvara veću dodatnu vrijednost, smanjuje sivu ekonomiju i minimalizira korupciju. Osim toga, cilj je da se omogući građanima, poslovnim i drugim subjektima da svoje obaveze ili zahtjeve prema upravi obavljaju na što efikasniji način, uz minimalne troškove i broj fizičkih kontakata sa organima uprave, i to putem više različitih elektronski baziranih kanala za isporuku servisa (web, mobilni telefon itd.).

Konkretni ciljevi koji se žele postići ovim zakonom su:

1. osigurati interoperabilnost i priznavanje svih akreditiranih CA tijela na teritoriji Bosne i Hercegovine;
2. izjednačiti validnost elektronskih i standardnih (papirnih) podnesaka i dokumenata;
3. omogućiti upotrebu svih akreditiranih sigurnih elektronskih potpisa za poslovanje sa javnom upravom.

Ovaj nacrt zakona, između ostalog, omogućava priznavanje svih vrsta elektronske identifikacije iz zemalja Evropske unije u Bosni i Hercegovini i obrnuto, što će doprinijeti nesmetanom elektronskom poslovanju pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu, a isti uređuje:

- uvjete za korištenje elektronskog potpisa, elektronskog pečata, elektronskog vremenskog žiga i usluge elektronske preporučene dostave u pravnom prometu;
- certificiranje za autentifikaciju internetskih stranice;
- sistem elektronske identifikacije i uvjete za priznavanje sredstava elektronske identifikacije drugih država.

Kako bi se navedeni ciljevi uspješno realizirali u praksi, nakon stupanja na snagu ovog zakona neophodno je donijeti sve podzakonske akte predviđene ovim zakonom te osigurati usklađenost ostalih pravnih propisa relevantnih za oblast primjene u Bosni i Hercegovini.

E - USKLAĐENOST ZAKONA SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Zakon o elektronskom potpisu iz 2006. godine, koji je još uvijek na snazi, je usklađen sa Direktivom 1999/93/EZ. Kako je navedena direktiva stavljena van snage jer je usvojena nova *Uredba 910/2014/EU Evropskog parlamenta i Vijeća o elektronskoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektronske transakcije na unutrašnjem tržištu i stavljanju van snage Direktive 1999/93/EZ*, važeći Zakon više nije usklađen sa propisima Evropske unije iz predmetne oblasti. U cilju usklađivanja bh. zakonodavstva sa navedenom Uredbom 910/2014/EU, Ministarstvo je izradilo *Nacrt zakona o elektronskoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektronske transakcije*.

Zakonom o elektronskoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektronske transakcije vrši se djelimično usklađivanje sa zakonodavstvom Evropske unije, i to sa Uredbom 910/2014/EU Evropskog parlamenta i Vijeća o elektronskoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektronske transakcije na unutrašnjem tržištu i stavljanju van snage Direktive 1999/93/EZ.

Uredba utvrđuje uvjete pod kojima države članice priznaju sredstva elektronske identifikacije fizičkih i pravnih lica koja su obuhvaćena prijavljenim sistemom elektronske identifikacije druge države članice, propisuje pravila za usluge povjerenja, posebno za elektronske transakcije i uspostavlja pravni okvir za elektronske potpise, elektronske pečate, elektronske vremenske žigove, elektronske dokumente, usluge elektronske preporučene dostave i usluge certificiranja za autentifikaciju mrežnih stranica.

U skladu sa članom 4. Odluke o postupku usklađivanja zakonodavstva Bosne i Hercegovine s pravnom tečevinom Evropske unije („Službeni glasnik BiH“, broj 75/16) popunjen je uporedni prikaz i izjava usklađenosti Nacrta zakona sa odredbama Uredbe, koji su dostavljeni Direkciji za evropske integracije Vijeća ministara Bosne i Hercegovine. Direkcija je u svom mišljenju konstatirala da je obrađivač uredno popunio instrumente za usklađivanje koji su pokazali da je Nacrt zakona preuzeo sve odredbe Uredbe koje je u ovoj fazi integracionog procesa bilo moguće preuzeti.

Također, u navedenom mišljenju Direkcije za evropske integracije Vijeća ministara Bosne i Hercegovine je naglašeno da Zakon predstavlja korak dalje u procesu digitalizacije i modernizacije javne uprave, a time i pozitivan efekat usvajanja Zakona čime bi se uspostavio prvi preduvjet za preduzimanje narednih koraka u cilju priznavanja sredstava elektronske identifikacije i usluga povjerenja iz Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju, a posljedično i

omogućavanja pravnim subjektima iz Bosne i Hercegovine da nesmetano pružaju usluge na tržištu Evropske unije.

Pored toga, u zemljama koje pretendiraju da se pridruže Evropskoj uniji usklađivanje propisa predstavlja jedinstvenu obavezu, prihvaćenu potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, a taj proces predstavlja usklađivanje svih propisa, pravila i postupaka koji se primjenjuju u pristupnoj zemlji sa pravnom stečevinom Evropske unije (uredbama, direktivama, odlukama itd.).

Jasno je da je pridruživanje Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji cilj kojem se Bosne i Hercegovine formalno posvetila potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) 2008. godine, a koji je stupio je na snagu 1. juna 2015. godine.

Također, na posljednjoj sjednici Pododbora za inovacije, informaciono društvo i socijalnu politiku u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, Evropska unija je dala preporuku Bosni i Hercegovini da preduzme daljnje korake ka usklađivanju Zakona o elektronskom potpisu sa aqisom i time osigura važenje elektronskog potpisa u zemljama Evropske unije.

F – PROVEDBENI MEHANIZMI I NAČIN OSIGURANJA POŠTIVANJA ZAKONA

U skladu sa članom 20. važećeg Zakona o elektronskom potpisu, uspostavljen je Ured za nadzor i akreditaciju pri Ministarstvu koji ovim prijedlogom zakona samo nastavlja pravni kontinuitet kao organizaciona jedinica Ministarstva i mijenja svoj naziv u Ured za nadzor i evidenciju certifikacionih tijela a isti je zadužen za provedbu Zakona.

Inspeksijski nadzor nad provođenjem ovog zakona vrši inspektor Ministarstva.

U kaznenim odredbama Zakona utvrđene su novčane kazne u slučaju kršenja radnji propisanih Zakonom. Navedene kazne su propisane u rasponima utvrđenim Zakonom o prekršajima („Službeni glasnik BiH“, br. 41/07, 18/12 i 81/15).

G - OBRAZLOŽENJE FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA I NJEGOVE FISKALNE UČINKE

O Nacrtu zakona je provedena procedura fiskalne procjene utjecaja propisa na Budžet institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine, kao i budžete nižih nivoa vlasti, te je popunjen Obrazac 2a propisan članom 12. Aneksa I Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 11/05, 58/14, 60/14 i 50/17). Navedena procjena je utvrdila da provođenje Zakona o elektronskoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektronske transakcije ne zahtijeva izdvajanje sredstava iz Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine.

Također, u navedenom obrascu je istaknuto da je, na prijedlog Ministarstva, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, u skladu sa članom 20. stav (3) Zakona o elektronskom potpisu, izmijenilo tarifu administrativne takse, čime je uvedena administrativna taksa koju su dužni uplatiti podnosioci zahtjeva za upis u evidenciju ovjeritelja kod Ureda za nadzor i akreditaciju. Navedena administrativna taksa iznosi 500,00 KM i ista se uplaćuje na

Jedinstveni račun trezora Bosne i Hercegovine. Dakle, ne radi se o uvođenju nove administrativne takse nego o primjeni odredbi važeće administrativne takse.

H – OPIS KONSULTACIJA VOĐENIH U PROCESU IZRADE PROPISA

U skladu s Pravilima za konsultacije u izradi pravnih propisa („Službeni glasnik BiH“, broj 52/17), o Nacrtu zakona su u periodu od 10. oktobra do 11. novembra 2017. godine provedene online konsultacije putem internetske aplikacije eKonsultacije, prilikom čega nije zaprimljen niti jedan prijedlog niti komentar na tekst Nacrta zakona. Pored toga, putem e-maila zaposlenika Komisije za saobraćaj i komunikacije u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine dostavljeno je nekoliko sugestija i komentara nomotehničke prirode, koje su razmotrene a većina je ugrađena u tekst Nacrta. O Nacrtu zakona su, u skladu s Poslovníkom o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03), pribavljena mišljenja nadležnih institucija, i to: Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, Agencije za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini, Instituta za akreditiranje Bosne i Hercegovine, Direkcije za evropske integracije Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

Napominjemo da su sva mišljenja o Nacrtu zakona pozitivna te da su sugestije iz mišljenja Ureda za zakonodavstvo, Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, Instituta za akreditiranje Bosne i Hercegovine te Agencije za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini prihvaćene i ugrađene u predmetni nacrt zakona.

U mišljenju Instituta za akreditiranje Bosne i Hercegovine je istaknuto da, u skladu sa važećom Uredbom (EZ) broj 765/2008 o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i za nadzor tržišta u odnosu na stavljanje proizvoda na tržište, na nivou države može postojati samo jedno akreditaciono tijelo.

Također, o Nacrtu zakona su pribavljena mišljenja nadležnih entitetskih institucija: Federalnog ministarstva prometa i komunikacija i Agencije za informaciono društvo Republike Srpske te Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Federalno ministarstvo prometa i komunikacija i Vlada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine su podržali donošenje predmetnog zakona, dok je Agencija za informaciono društvo Republike Srpske dala negativno mišljenje.

U mišljenju Agencije za informaciono društvo Republike Srpske se ističe da je, u skladu sa Ustavom Republike Srpske, oblast informacionog društva (elektronski potpis, elektronski dokument, elektronski pečat, vremenski žig) u isključivoj nadležnosti Republike Srpske te da je ova oblast regulirana zakonima ovog entiteta (Zakonom o elektronskom potpisu i Zakonom o elektronskom dokumentu). Također, u spomenutom mišljenju se ukazuje da se predmetni zakon može primjenjivati samo u okviru institucija Bosne i Hercegovine te da nadzor na primjenom Zakona ne može vršiti Ured za nadzor i certifikaciju osnovan unutar Ministarstva niti se inspekcijski nadzor može vršiti na području Republike Srpske, jer prema Zakonu o elektronskom potpisu Republike Srpske nadzor nad istim zakonom vrši uprava za

inspekcijske poslove na teritoriji tog entiteta. Imajući u vidu sve navedeno, Agencija za informaciono društvo nije dala saglasnost na predloženi tekst Zakona.

U vezi s navodima iz mišljenja Agencije za informaciono društvo Republike Srpske, napominjemo da je predmetna oblast već regulirana Zakonom o elektronskom potpisu („Službeni glasnik BiH“, broj 91/06) i Zakonom o elektronskom dokumentu („Službeni glasnik BiH“, broj 58/14) koje je usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine u redovnoj zakonodavnoj proceduri i da se predmetnim nacrtom zakona vrši usklađivanje zakonodavstva Bosne i Hercegovine sa propisima Evropske unije a ne o reguliranju predmetne oblasti na potpuno novi način.

Napominjemo da je Zakon o elektronskom potpisu usklađivan sa Direktivom 1999/93/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća o okviru Zajednice za elektronske potpise, koja je navedenom Uredbom stavljena van snage, zbog čega je Programom rada Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za 2017. godinu bilo predviđeno utvrđivanje Prijedloga zakona, uz napomenu da važeći Zakon ne propisuje teritorijalno ograničenje primjene nego regulira oblast na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

Slijedom navedenog, Ministarstvo je, kao nadležni obrađivač, pripremlilo Nacrt zakona kojim se nastoje otkloniti sve manjkavosti i nedorečenosti važećeg Zakona, odnosno sveobuhvatnije urediti predmetna oblast u skladu sa zakonodavstvom Evropske unije. Zakon će, između ostalog, omogućiti priznavanje sredstava elektronske identifikacije iz zemalja Evropske unije u Bosni i Hercegovini i obrnuto, što će doprinijeti nesmetanom elektronskom poslovanju pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu.

Također, napominjemo da je, u skladu sa članom 20. važećeg Zakona o elektronskom potpisu, uspostavljen Ured za nadzor i akreditaciju pri Ministarstvu koji ovim prijedlogom zakona samo nastavlja pravni kontinuitet kao organizaciona jedinica Ministarstva i mijenja svoj naziv u Ured za nadzor i evidenciju certifikacionih tijela.

Donošenje zakona samo za institucije Bosne i Hercegovine, kako se predlaže u mišljenju Agencije, nije prihvatljivo jer se time postavlja pitanje svrsishodnosti i opravdanosti budući da isti treba djelovati u interesu šire društvene zajednice te nije svrha sam sebi. Također, ovakav prijedlog Agencije suprotan je članu 10. Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09 i 103/09) kojim su propisane nadležnosti Ministarstva.

Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine je u svom mišljenju navelo da se nisu stekli uvjeti za davanje mišljenja te predložilo Ministarstvu da pripremi i Vijeću ministara predloži Okvirni zakon koji bi regulirao međusobnu saradnju nadležnih entitetskih tijela iz oblasti elektronskog potpisa. Također, u svom mišljenju se poziva na preporuke iz Izvještaja Ureda za reviziju institucija Bosne i Hercegovine „Elektronsko poslovanje u institucijama Bosne i Hercegovine“ iz 2017. godine u kojem se poziva Vijeće ministara Bosne i

Hercegovine da uskladi postojeći zakonski okvir iz oblasti elektronskog potpisa s Uredbom Evropske unije.

U vezi sa sugestijom iz mišljenja Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine da se pripremi „Okvirni zakon“ kojim bi se uredio način međusobnog priznavanja elektronskog potpisa između različitih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini ističemo da je Prijedlog zakona pripremljen na osnovu nadležnosti propisanih Ustavom Bosne i Hercegovine. Napominjemo da ovaj prijedlog zakona regulira oblast elektronskog potpisa, elektronskog pečata, elektronskog vremenskog žiga i usluge elektronske preporučene dostave u pravnom prometu, kao i sistem elektronske identifikacije i uvjete za priznavanje sredstava elektronske identifikacije drugih država u skladu sa propisima Evropske unije, relevantnim za ovu oblast, a koje smo dužni preuzimati u skladu sa Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju.

U vezi sa sugestijom da se preduzmu aktivnosti u cilju realizacije preporuka iz Izvještaja Ureda za reviziju institucija Bosne i Hercegovine „Elektronsko poslovanje u institucijama Bosne i Hercegovine“ iz 2017. godine u vezi sa usklađivanjem važećeg zakonskog okvira iz oblasti elektronskog potpisa s Uredbom Evropske unije ističemo da se ovim prijedlogom zakona izvršilo usklađivanje sa važećim zakonodavstvom Evropske unije u predmetnoj oblasti te da je ispunjena jedna od obaveza iz Izvještaja Revizije institucija Bosne i Hercegovine.

Također, napominjemo da je Ministarstvo finansija i trezora, u skladu sa članom 31. stav (1) tačka e) Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, dužno dostaviti mišljenje o finansijskom aspektu sredstava potrebnih za provođenje zakona, a ne o ustavnoj i pravnoj osnovanosti nacrtu zakona koju je ovlašten cijeliti Ured za zakonodavstvo Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.